

NA CESTE

SLOVENSKÉ HRADY a ZÁMKY

S akými desivými udalosťami a povestami
sú spájané?

ASTORKA
vie prekvapiť!

JUDIT
BÁRDOS

Z dopingovej hriješnice princezná

**ENERGIA
JESENE**

&

**ELEGANCIA
FARIEB**

Spojte príjemné & príjemnejšie

 EUROVEA

NAJLEPŠÍ SHOPPING NA DUNAJI

VYDAVATEĽ
NIVEL PLUS s.r.o.

ŠÉFREDAKTOR
Roman SLUŠNÝ
e-mail: sefredaktor@m-naceste.sk
tel.: +421 949 555 999

PROJEKTOVÁ MANAŽÉRKA
Katarína HERŽOVÁ
e-mail: projekty@m-naceste.sk

GRAFICKÝ DIZAJN/ÚPRAVA
Matuš HUSÁR

JAZYKOVÁ KOREKTÚRA
Nikola ČUKANOVÁ

**ZÁSTUPCA RIADITEĽA
PRE INZERCIU**
Jozef ŠPAČEK
e-mail: reklama@m-naceste.sk
tel.: +421 911 668 469

ADRESA REDAKCIE
Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava
tel.: +421 2 628 01 182

Vydanie: Október 2017 **Ročník:** I. **Číslo:** 4

Periodicita vydávania: mesačník

Evidenčné číslo: EV 5524/17

ISSN: 2585-7053

Sídlo vydavateľa: Ivanská cesta 2D
821 04 Bratislava **IČO:** 35712058

Tlač: Neografia, a.s., Martin

EDITORIÁL

DRAHÍ CESTUJÚCI,

práve ste otvorili najnovšie vydanie magazínu Na ceste, ktoré má tu vo vlaku jedinú úlohu a tou je skrátiť a spríjemniť vám čas cestovania. A ak sa niekomu obsah nášho časopisu bude pozdávať natolko, že si ho zoberie so sebou domov, tak nás to poteší. V tomto októbrovom čísle sme sa zamerali na slovenské hrady a zámky, s ktorými sa spájajú rôzne historické udalosti, zaujímavé osudy alebo neuveriteľné či priam až hrôzostrašné príbehy. Na rozhovor sme prizvali mladú a sympatickú herečku Judit Bárdos, ktorá je, mimochodom, dcérou politika Gyulu Bárdosa, a tak nám prezradila napríklad aj to, či má radšej halušky alebo halászle. Prinášame vám niekoľko tipov, kam by ste sa v októbri mohli vybrať na výlety spojené s gastronomickými či vizuálnymi zážitkami. Pochopiteľne, že medzi destináciami nechýba ani Mníchov a jeho slávny Oktoberfest. V našom mesačníku nájdete aj praktické návody, ako sa starať o chryzantémy, teda kvety, ktoré kvitnú na jeseň a bývajú tradičnou ozdobou hrobov, urnových a pietnych miest počas dušičkového obdobia. Prípadne vám poradíme, čo máte alebo nesmiete robiť, ak chcete pri používaní vášho auta ušetriť na pohonných hmotách. Teší nás aj spätná väzba od vás, najmä, keď je výsostne pozitívna – pokojne píšete aj ďalej, či už sa vám niečo páči alebo vám, naopak, v časopise chýba. A na záver ešte odkaz pre tých, ktorí by nás chceli vidieť a čítať aj na internete – kto rád hľadá, tak si tam ten náš magazín určite nájde...

Vidíme sa na Facebooku!

Roman Slušný

Bezplatne distribuovaný magazín do rýchlikov v rámci Slovenska.

Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ. Kopírovanie alebo rozširovanie celku a akejkolvek časti magazínu v slovenskom alebo inom jazyku bez písomného súhlasu vydavateľa je zakázané.

PR reklama je graficky vyznačená.

Foto na titulnej strane:

Bojnický zámok začali stavať v 12. storočí a vyzerá úžasne z každej strany - presne tak aj herečka Judit Bárdos.

Foto: shutterstock, Dermacol

HISTÓRIA

14 NAŠI HRADNÍ DUCHOVIA

Kde inde by malo strašiť, ak nie na niektorom z vyše 100 hradov a zámkov, ktoré u nás máme? Na viacerých miestach Slovenska sa v minulosti odohrali rôzne krvavé udalosti a desivé veci sa tam vraj dejú dodnes...

PO SLOVENSKU

16 BABIE LETO POD DUMBIEROM

Hory, jaskyne, termálne minerálne pramene a najviac zemianskych kaštieľov na meter štvorcový v strednej Európe. To všetko objavíte v jedinej slovenskej obci: v Liptovskom Jáne.

PRÍBEH

22 VO VIRTUALITE SA STAL KRÁĽOM

Ak chcete mať doma svätý pokoj, tak radšej držte svojich introvertných manželov ďaleko od „čara“ sociálnych sietí. V opačnom prípade sa to vôbec nemusí skončiť dobre...

ZDRAVIE

30 LEKÁRI UNIKÁTNYM SPÔSOBOM ZNIČILI NÁDOR PEČENE

Banskobystrickým lekárom sa ako prvým na Slovensku podaril unikátny zá-krok. Pomocou rádioaktívnych častíc sa im podarilo zničiť nádor pečene, a to bez toho, aby poškodili okolité orgány.

AUTO MOTO

40 6 RÁD AKO ZNÍŽIŤ SPOTREBU

Azda každého pri kúpe nového motorového vozidla zaujíma, koľko jeho budúce auto „žerie“ a neskôr už ako vlastníci áut berieme priemernú spotrebu ako fakt, pričom si neuvedomujeme, že existujú spôsoby, ako by sa na benzíne či naftě dalo ušetriť.

TAJOMSTVÁ

našich hradov a zámkov

Na Slovensku máme viac než 100 zachovalých hradov a zámkov. Pri takmer každej ceste vlakom môžete zazrieť niektorý z nich – stačí sa občas pozrieť z okna. Väčšinou sa týčia na najvyššom mieste, takže ich vidno z veľkej diaľky a platí to aj naopak – poskytujú svojim návštevníkom nádherný výhľad na široké okolie. Sú majestátnymi klenotmi, pôsobivo vsadenými do prírodnej scenérie, ktoré ukrývajú, ale často aj odhaľujú tajomstvá dávnej minulosti. Naše hrady a zámky, prípadne aspoň ich dochované ruiny sú zhmotnenými svedectvami histórie a neoddeliteľnou súčasťou ani nie slovenských, ale skôr slovanských dejín. Kedysi sídla slávnych panovníkov odolávajúce útokom nepriateľov či miesta dôležitých historických udalostí stále dýchajú honorom, eleganciou či romantikou. Pestrá architektúra a rôzne umelecké štýly ponúkajú záujemcom o prípadné exkurzie neopakovateľné zážitky. Jedným z dôkazov výnimočnosti SR v tomto smere je napríklad Spišský hrad s okolitými pamiatkami, ktorý bol v roku 1993 zapísaný do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO. Podme si aspoň v skratke odkryť príbehy našich najznámejších hradov či romantických zámkov.

Autor: Roman SLUŠNÝ, **Foto:** shutterstock, wikipedia, Vladimír Hanuliak a SNM - MBKH

Spišský hrad spája regióny Spiša a Saniša, tvoria ho rekonštruované a zakonzervované zručaniny a svojou rozlohou viac než 4 hektáre je jedným z najväčších hradných komplexov na Slovensku.

Bratislavský hrad **Z RUINY SA STAL KLENOT**

Miesto, na ktorom sa hrad nachádza, bolo podľa archeologických nálezov osídlené už pred 4500 rokmi. Vyvýšenina na juhozápadnom ostrohu malokarpatského chrbta bola súčasťou mestského opevnenia, ktoré v 2. a 3. storočí využívala rímske vojsko pri konfliktoch s Germánmi. Slovania túto lokalitu objavili na prelome 5. a 6. storočia súčasne s hradom na Devíne. Zrejme aj dnešný názov nášho hlavného mesta vznikol podľa Vratislava, ktorý dal roku 805 hrad opraviť, a tak sa následne stal veľkomoravskou pevnosťou, v ktorej žili kniežatá i cirkevní hodnostári. Od 11. storočia bol hrad aj sídlom kráľovskej rodiny, pričom ako prvý sa tu usadil uhorský kráľ Štefan I. Súčasnú podobu štvorhranného kastelu nadobudol hrad za vlády Žigmunda Luxemburského okolo roku 1423.

O niekoľko storočí neskôr si ho obľúbila aj Mária Terézia, vďaka ktorej sa do jeho prestavby dostalo veľa investícií. Po jej smrti sa hrad stal sídlom seminára a študoval tu napríklad aj Anton Bernolák. Neskôr tu zriadili kasárne a v čase napoleonských vojen ho ostreľovalo francúzske delostrelectvo. Tomu síce odolal, ale v roku 1811 ho takmer úplne zničil rozsiahly požiar. Pred druhou svetovou vojnou chceli ruinu zbúrať, ale po nej prevládli iniciatívy, aby sa stavba zachovala a hrad obnovil. Renovácia kráľovského paláca trvala prakticky celú druhú polovicu 20. storočia a bola predbežne ukončená len nedávno, keď sa verejnosti sprístupnila ešte aj krásna baroková záhrada. Na hrade sú dnes výstavné i reprezentatívne priestory a po vzniku samostatnej SR bol aj sídlom prezidenta Michala Kováča. Objekt je národnou kultúrnou pamiatkou č.1, hlavnou dominantou nielen Bratislavy, ale aj symbolom Slovenska. Je vyobrazený napríklad aj na euro-minciach v hodnote 0,10 €, 0,20 € a 0,50 €.

Trenčiansky hrad

PÝCHA CELÉHO POVAŽIA

Tento pomerne rozsiahly zrenovovaný hrad, týčiaci sa na strmom vápencovom brale priamo nad Trenčínom, je dominantou stredného Považia a takisto ide o národnú kultúrnu pamiatku. Rimania tu svoju stopu vytesanú do skaly zanechali už v roku 179, ale zlaté časy hrad zažil za vlády Matúša Čáka na konci 13.storočia. Práve

Matúšova veža je určujúcim a neprehliadnuteľným prvkom jeho širokej siluety. K veži priliehajú tri gotické paláce – Matúšov, Ludovítov a Barborin a ešte sa tu nachádza aj kaplnka. Aj tento hrad bol v roku 1790 úplne zničený požiarom a ruinou bol prakticky až do polovice 20. storočia. Postupne ho však zrekonštruovali do súčasnej podoby a dnes slúži najmä ako múzeum. K atrakciám hradu patrí aj Studňa lásky zo 16.storočia.

Nitriansky hrad

JEDINÝ OBÝVANÝ U NÁS

Tento zachovalý hradný komplex sa nachádza na vrchu uprostred Nitry vo výške 220 m n. m. a vytvára výraznú dominantu mesta pod južnými výbežkami pohoria Tríbeč. Dominantou je Katedrála svätého Emeráma, biskupský palác a mohutné opevnenie s vystupujúcimi bastiónmi. Kedysi na hrade býval knieža Pribina a v súčasnosti tu sídli biskupský úrad, takže je ako jeden z mála našich hradov trvale obývaný. Prvé písomné zmienky o hradisku pochádzajú z 9. storočia a za tisíc rokov svojej existencie odolal nájazdu Tatárov, ale v roku 1663 ho dobyli Turci, ktorí čiastočne zničili katedrálu. Areál bol zničený aj pri bombardovaní na konci druhej svetovej vojny. V katedrále na hrade je možné sa aj zosobášiť, bývajú tu pravidelné omše či krstý, ale množstvo ľudí – až 60-tisíc ročne navštívi aj expozície miestneho múzea. Pričom sa môžu kochať úžasným výhľadom na celú Nitru a jej okolie.

Zvolenský zámok

RAJ MILOVNÍKOV KULTÚRY

Dominantou mesta je práve zámok stojaci na brehu rieky Slatina. Stavba na pôdoryse pravidelného obdĺžnika so štyrmi krídlami okolo ústredného dvora sa rozprestiera na miernom návrší a bola vybudovaná v rokoch 1370 - 1382 ako gotický poľovnícky zámok typu talianskych mestských palácov pre uhorského kráľa Ľudovíta I. (Veľkého) z rodu Anjouovcov. Kráľovská, Rytierska a Stĺpová sieň sa prenajímajú a slúžia na rôzne koncerty či spoločenské akcie, v kaplnke sa konajú bohoslužby a SNG priestory zámku sa využívajú aj na organizovanie rôznych výstav. Zvolenský zámok má vo svojich útrobách azda ako jediný na Slovensku aj výťah pre imobilné osoby.

Smolenický zámok

ROMANTIKA V KARPATÁCH

Nad obcou Smolenice kúsok od Trnavy – konkrétne na úpätí Malých Karpát sa v 14. storočí nachádzal hrad, ale dnes tu stojí jedna z najväčších turistických atrakcií Slovenska – priam až rozprávkovo krásny zámok. Na ceste od brány po päťbokú hlavnú vežu sa nachádza 156 schodov. Ani tomuto historickému objektu sa v dávnej minulosti nevyhol rozsiahly požiar, ktorý nezničil len vežu a bašty vonkajšieho opevnenia. Jeho poslední majitelia – Pálfiovci sa pustili v 19. storočí do výstavby, ktorá však bola dokončená

až po roku 1945. Dnes je Smolenický zámok majetkom Slovenskej akadémie vied a pre verejnosť je prístupná len záhrada, nádvorie a vyhradené miestnosti. Najčastejšie sa na zámku konajú svadby a organizujú rôzne sympózia a vedecké konferencie, čo síce neprospieva zachovaniu jeho pôvodného rázu, ale na druhej strane sú to pre zámok jediné zdroje príjmov, z ktorých môžu hradiť jeho nákladnú údržbu. Ozaj a verili by ste, že v roku 1996 práve tu zaznela prvýkrát na verejnosti pieseň Svet lásku má, ktorú tu zaspievala v rámci krstu rovnomenného CD trojica Karel Gott, Peter Dvorský a Pavol Habera?

Bojnický zámok

PRESLÁVILI HO AJ STRAŠIDLÁ

Takmer v srdci Slovenska sa nachádza nielen klenot Bojníc, ale aj celej strednej Európy. Prvá písomná zmienka o ňom pochádza z roku 1113. Tunajší zámok spolu so ZOO patrí k turisticky najnavštevovanejším atrakciám tohto malého mestečka pri Prievidzi. Ďalšia naša národná kultúrna pamiatka stojí na travertínovej skale a tvorí ju vnútorný a vonkajší hrad s tromi nádvoriami. Pod zámkom, v ktorom sa miešajú gotické a renesančné prvky, je aj jazierko. Azda najznámejším panovníkom, ktorý tu býval, bol Matej Korvín. Viditeľnú pečať na zámku počas troch storočí jeho vlastníctva zanechal aj

rod Pálffyovcov, ale chvíľu patril aj do Baťovho portfólia. Aj Bojnický zámok vyhorel, a to konkrétne 9. mája 1950. Následne ho však zrekonštruovali a v súčasnosti je to azda ten najromantickejší objekt, aký sa u nás nachádza. Verejnosti slúži ako múzeum. V Bojniciach sa konalo nespočetne veľa svadiieb, veď napríklad v roku 2004 sa tu ženil aj populárny slovenský hokejista Miroslav Šatan. Tunajší zámok je od roku 1994 dejiskom aj Medzinárodného festivalu duchov a strašidiel. Koná sa vždy na prelome apríla a mája a zvykne ho navštíviť viac ako 50-tisíc ľudí. Čoraz hlasnejšie sa však hovorí o tom, že strašiť tu bude celoročne. Akurát hercov v hrôzostrašných maskách by mali nahradiť digitálne projekcie a hologramy...

Hrad Stará Ľubovňa

VÄZNILI TU M. BEŇOVSKÉHO!

Na severnom Spiši sa nad údlím rieky Poprad týči hrad Ľubovňa s bohatou históriou i zaujímavou architektúrou. Pôvodne slúžil ako strážca severnej hranice Uhorska a vyše 360 rokov bol sídlom správcov zálohovaného územia časti Spiša v Poľsku. Najväčšmi sa preslávil početnými kráľovskými návštevami a boli tu uschované i poľské korunovačné klenoty. Výraznými prestavbami v 16. a 17. storočí sa zmenil na veľkú renesančnú pevnosť. Prekrásna aleja v podhradí a blízky skanzen s hodnotným dreveným

kostolom dotvárajú osobitnú atmosféru hradu Ľubovňa. Najstaršou časťou hradu je kruhová veža s mohutnými opornými piliermi a príľahlý gotický palác. Má až tri nádvorja, ktoré sú vzhľadom na terén riešené terasovito. K hradu patrí aj Kaplnka a v podzemí sa nachádza zachovalá mučiareň. K najznámejším väzňom Ľubovnianskeho hradu nepochybne patril šľachtic, dobrodruh a cestovateľ Móric Beňovský, ktorého uvrhli do žalára v roku 1786. Po prepustení odišiel na Madagaskar, kde aj zomrel. Priestory hradu sú v súčasnosti využívané ako múzeum s pestrými a pravidelne sa meniacimi expozíciami, ktoré vyhladávajú nielen obyvatelia prešovského regiónu.

Hrad Krásna Hôrka

HOREL NÁM PRED OČAMI!

Nad obcou Krásnohorské podhradie neďaleko Rožňavy sa nachádza hrad pochádzajúci pravdepodobne z 13. storočia. Miesto si pôvodne vybrali na ochranu stredovekej cesty, ktorá viedla z baníckych oblastí Slovenského rudohoria. Hrad poskytol aj útočisko pre kráľa Bela IV. pred Tatármi a svoj význam potvrdil aj pri tureckých nájazdoch. Pôvodný hrad tvorila hranolová veža a obytný palác so spoločným opevnením. Neskôr sa stal vlastníctvom šľachtickej rodiny Andrášiovcov, ktorý z neho zriadili rodové múzeum. Od roku 1945 je hrad majetkom štátu a prístupný verejnosti. Jeho čiernym dňom sa stal 10. marec 2012, keď na hrade vypukol požiar, ktorý spôsobili maloleté deti z neďalekej osady. Zhorela strecha, expozícia horného gotického paláca aj zvonica. Celkové škody vyčísľili na 8 miliónov eur. Odvtedy sa postupne opravuje strecha hradu i jeho poškodené časti. K najzaujímavejším priestorom Krásnej Hôrky patrí mučiareň či zbrojnica so zbierkou historických zbraní, pričom niektoré sú dokonca orientálneho pôvodu. Za povšimnutie určite stojí aj originálny nábytok Bebekovcov zo 17. storočia, hradná kuchyňa s otvoreným ohniskom a pôvodným zariadením alebo salón so vzácnou zbierkou hudobných nástrojov.

Hrad Modrý Kameň

KRÁĽOVSTVO BÁBOK A HRAČIEK

Tento goticko-renesančný hrad sa nachádza v banskobystričkom kraji, presnejšie v okrese Veľký Krtíš kúsok nad rovnomenným mestečkom vo výške 315 m n.m. Súčasťou hradného komplexu je aj barokový kaštieľ, ktorý bol však postavený až o niekoľko storočí neskôr. V súčasnosti je hrad i celý areál

– so záhradou, mostom, priekopou, hradnou kaplnkou aj hospodárskou budovou národnou kultúrnou pamiatkou. Výstavba hradu sa začala po Tatárskom vpáde, aj keď pamätná tabuľa datuje vznik hradu už do roku 1237. Celé storočia bol majetkom šľachtickej rodiny Balašovcov, ktorá ho vlastnila až do 19. storočia. Ešte predtým však zažil hrad rušné časy, keď ho dobyli a obsadili Turci. S nimi sa v čase stavovských povstaní spojil Žigmund Balaš, ktorý sa uchádzal o post sedmohradského kniežata, ale napokon hrad dobylo kráľovské vojsko a Žigmund bol uväznený. Namiesto zničenej časti hradu vznikol v roku 1730 rozsiahly barokový kaštieľ, ku ktorému bola neskôr pristavená aj kaplnka svätej Anny. V prvej polovici 20. storočia sa hrad dostal do vlastníctva štátu a od roku 1991 tu je Múzeum bábkarských kultúr a hračiek Slovenského národného múzea. To ste nevedeli, však?

Ak máte radi históriu,
minulosť opradenú
tajomstvami spoza
múrov panstiev a sídiel
ich zosnulých predkov,
je Slovensko tou
správnou krajinou. Radíme
sa medzi štáty s najväčším
počtom hradov a zámkov
v Európe. Naša malá
krajina ich má približne
dvesto a sú medzi nimi aj
miesta, kde sa zaručene
budete báť...

Autor: Robert DAVID,
Foto: shutterstock, archív

Naši hradní duchovia

HORORY Z ORAVY

„Vizuálne“ najstrašidelnejším hradom je Oravský hrad. O ňom kolujú duchárske historicky už niekoľko storočí a niet sa čomu čudovať. Hrad pôsobí ako z hororového filmu a pri podvečernom stmievaní by ste nechceli kráčať pod jeho múrmi. Jeho tajomná atmosféra priťahuje ľudí ako magnet a už v 20. rokoch minulého storočia tu dokonca nakrútili Nemci legendárny nemý horor Nosferatu o grófovi Draculovi. Zdá sa, že strašidlá a „duchovia“ majú Oravský hrad v oblube dodnes, pretože americkí odborníci na ňom pred takmer desiatimi rokmi robili výskum a predstavte si – potvrdili paranormálne javy. Aj medzi zamestnancami hradu koluje historika, kedy jeden zo zamestnancov počas nočnej služby pri kontrole odrazu zazrel v okne hradu pohybujuce sa svetlo, akoby niekto niesol zažatú sviečku. Svetlo sa pohybovalo v okne Erbovej miestnosti, prešlo do Rytierskej sály a zmizlo. Všetko sa niekoľkokrát opakovalo a keď mnoho pracovníkov začalo pociťovať zvláštne vibrácie, prišli do prostredia medzinárodní lovci duchov, ktorí vraj namerali zvýšenú energiu. Tak ktovie, možno si upíri pozreli film a lokalita sa im výrazne zapáčila...

KRVAVÉ ČACHTICE

Fanúšikovia hororu by si však určite prišli na svoje najmä na Čachtickom hrade. Jeho „šéfka“ Alžbeta Báthoryová, alebo ak chcete Krvavá pani, sa stala fenoménom. Dodnes je zapísaná v Guinnessovej knihe rekordov ako človek, ktorého vlastnou rukou zomrelo násilne najviac ľudí. Mala svojich prísluhovačov a údajne aj milenkú Annu Darvulu, ale tie najzákernejšie vraždy vykonala vlastnoručne, rovnako aj drastické mučenie. Bola to sadistka, ktorá sa kúpavala v krvi mladých žien, pretože chcela sama zostať stále mladou. Spolu so svojimi kumpánmi unášali z okolia hradu mladé dievčatá, ktoré potom nahé bičovala a ukájala sa nad ich bezmocnosťou, rada zabodávala ženám do prs ostré ihly a na tie najcitlivejšie miesta prikladala rozpálené nástroje. Hovorí sa aj o Železnej panne, o ktorú devy priviazala a ihly z tohto dômyselného prístroja dievčatá prebodávali tak, že krv z nich tiekla rovno do

grófkinho krvavého kúpeľa. Hlasy umučených dievčat, ktorých telá zakopávali v okolí hradu, vraj dodnes počuť na úpätí Čachtíc. A možno tam stoná aj samotná grófka, ktorej sa to všetko neprepieklo a tak ju na vlastnom hrade zamurovali zaživa. Ešte desiatky rokov po jej smrti vyhrabávali psy v okolí hradu kosti Báthoryovej obeti...

PRICHÁDZALI O HLAVU

Strašidelným miestom sú aj krásne Smolenice. Vraj sú spojené tajnou chodbou s neďalekým hradom Dobrá Voda a ak v Smolenickom zámku prenocujete, o polnoci možno stretnete rytiera, ktorý hrozí ohnivým mečom. Je to duch niekdajšieho majiteľa Dobrej Vody. Kráľ ho vraj za jeho zločiny zatvoril do temnice a tam sa utrápil na smrť. A aby toho nebolo málo, tak počas splnu Mesiaca sa chodbami potuluje hradná pani, ktorú zahubila nešťastná láska. Alebo Levice. V noci vraj môžete na Levickom hrade natrafiť na prízrak Šeby – státej dcéry vlastníka hradu Feliciána Zacha. Jej duch vraj už stáročia hľadá svoju rodinu. Keď začne sviatať, zazriete ju kľačať na popravisku. Nad obcou Turňa nad Bodvou zasa stojí Turniansky hrad. Zachovalo sa z neho iba niekoľko miestností, pretože v roku 1848 v ňom bývali vojaci, ktorí nepozornosťou vyvolali požiar. Na hradbách v noci počuť prízrak hradnej panej Kristíny Bebekovej, ktorá zo žiarlivosti zabila mladého šľachtica Kelemen Dežófiho. Vinu zvalila na sestru a keď pravda vyšla najavo, Kristína si bodla dýku do hrude. Láska zabíjala už v stredoveku...

PIKANTNÉ ZVUKY

A na záver ešte jedno pikantné strašidielko. Aj na hrade Stropkov vraj kedysi zamurovali istú dievčinu. Ajka však mala ďaleko k cnostným pannám. O jej kráse sa dopyčul aj hradný pán Ctibor, ktorý sa do nej zahľadel a okamžite sa s ňou rozhodol oženiť. Počas hostiny sa však zabávala viac s inými mužmi než so svojím manželom a ten ju preto nechal zamurovať. O pár dní sa hradom začali šíriť zvláštne zvuky. Ctibor nemohol oka zažmúriť, pretože ho hrýzlo svedomie a rozhodol sa zamurované telo svojej milenky pochovať. Aké však bolo jeho prekvapenie, keď našiel Ajku nažive a v objatí jedného zo svojich sluhov. Hradnému pánovi bolo zavše jasné, že na hrade nemá tal duch mladuchy, ale ozývali sa v ňom jej slastné vzdychy.

BABIE LETO POD Ďumbierom

Hory, jaskyne, termálne minerálne pramene
a najviac zemianskych kaštieľov na meter
štvorcový v strednej Európe. To všetko
objavíte v jedinej slovenskej obci:
v Liptovskom Jáne.

Autor: od, Foto: od

Dominantou obce je kostol
opradený legendami.

Sídlo rodu Svätajánskych, ktorí si tiež hovorili Szentiványi, bolo kedysi najbohatšou liptovskou dedinou. Panstvo v obci malo dokonca vlastné kasíno, ktoré slúžilo pre rôzne bály a zábavy. Stalo sa však aj útočiskom zámožných, ktorí podľahli droge minulosti: kartám. Dodnes sa povára, že jeden z nich, Jozef Szentiványi, kvôli čertovým obrádkom prišiel o Štrbské Pleso, ktoré dovtedy vlastnil...

Opevnené zemianske zámčokky so striedňami a renesančné kúrie rástli v Liptovskom Jáne až do devätnásteho storočia. Dodnes sa ich zachovalo dvadsaťdva a hoci viaceré chátrajú, z iných sa stali penzióny, múzeá alebo rodinné sídla. Nikde inde v strednej Európe nie je na takom malom kúsku zeme toľko podobných stavieb. Najvýznamnejšou pamiatkou obce je opevnený románsko-gotický Kostol sv. Jána Krstiteľa z konca trinásteho storočia. Spája sa s ním množstvo legend, no viac ako tajomstvá dnes v dedine lákajú termálne pramene.

Malebné domčeky a sýpky v centre obce. Z mnohých sú už víkendové chalupy, iné prenajímajú turistom.

VYKÚPTE SA V KRÁTERI

Ľudia z Liptova odpradávaňa delia pramene na teplé – teplica a studené – medokýš. Traduje sa, že tie horúce majú liečivú moc na reumu. Bolesti kĺbov zmizli, gazdinky sa cítili mladšie a dokonca vraj vydržali dlhšie tancovať. Studené žriedla zasa podporujú trávenie. Kedysi bolo v Liptovskom Jáne až štrnásť minerálnych prameňov, po jeho okolí ďalších desať. Načerpať vodu do fliaš si stále môžete nielen v obci, ale aj pri blízkej Uhorskej Vsi či na Borovej Sihoti. Každá chutí inak... V Liptovskom Jáne sa v liečivej vode môžete ovlažiť na viacerých miestach. Najpopulárnejším prírodným kúpaliskom ale už roky ostáva Kaďa. Ide o malý prírodný kráter na vyšnom konci dediny, okolo ktorého vyrástol nevelký bazén. Voda v ňom je plná minerálov a teplá asi dvadsať stupňov Celzia. Okolie je upravené, sú tu toalety, občerstviť sa môžete v neďalekom bufete. Za vstup sa neplatí, rovnako zadarmo je neďaleké parkovisko.

Opevnené zemianske zámočky so strielňami a renesančné kúrie rástli v Liptovskom Jáne až do devätnásteho storočia. Dodnes sa ich zachovalo dvadsaťdva a hoci viaceré chátrajú, z iných sa stali penzióny, múzeá, alebo rodinné sídla.

VYSKÚŠAJTE TURISTIKU

Osemnásť kilometrov dlhá Jánska dolina je skvelým východiskom pre kratšie vychádzky i dlhšiu pešiu turistiku. Jej unikátom je skalné okno, Ohnište, no na tento výlet si určite naplánujte celý deň. Len výstup na vrchol trvá päť hodín. Na Ďumbier a späť sa z obce dostanete za jedenásť hodín, na Poludnicu, slovanské hradisko, výhľad, ➤

Liptovský Ján je kúpeľná obec s množstvom termálnych prameňov.

Máte sa tu kde najesť, ubytovať aj zabaviť.

z ktorého pripomína pohľad z lietadla, vám stačia štyri a pol hodiny. Vyraziť z obce môžete na hrebeňové túry Ďumbier - Čertovica či Ďumbier - Chopok. Ak sa uspokojíte s kratšou prechádzkou, peknú panorámu na krajinu ponúka rozhľadňa nad obcou.

Najväčším lákadlom pre rodiny s deťmi v spodnej časti doliny ostáva v lete Stanišovská jaskyňa. Je to jediná celoročne prístupná jaskyňa na Liptove a čaká vás v nej neobvyklý zážitok. Každý návštevník dostane čelovú lampu a spolu so sprievodcom sa ponorí do podzemia. Prehliadka trvá necelú hodinu, počas ktorej prejdete vyše štyristo metrov. V obci určite nevynechajte Podzemie pod vežami, malé múzeum, kde sa každá prehliadka začína vyrazením zberateľskej pamätnej mince.

Zemianske kaštieľ a kúrie.
Nikde inde ich nie je toľko ako v Liptovskom Jáne.

Liečivá voda vyvierá na viacerých miestach.

MAGAZÍN NA CESTE

**MÁTE ZÁUJEM
PRAVIDELNE DOSTÁVAŤ
MAGAZÍN DOMOV?**

**Napište nám na
objednavky@m-naceste.sk**

Vitajte v Astorke – divadle

Aj keď ide o relatívne malý divadelný súbor, tak vo svojom repertoári má diela veľkých ruských klasikov, ale i súčasnú modernu.

Predstavenia Divadla Astorka Korzo '90 patria medzi divácky najúspešnejšie a cestujú za nimi ľudia doslova z celého Slovenska...

Autor: ars, **Foto:** Astorka Korzo '90 – Ctibor Bachratý

Divadlo Astorka Korzo '90 bolo založené 1. apríla 1990 a od roku 1993 funguje pod názvom odvodeným od kaviarne Astória nachádzajúcej sa v bývalom sídle divadla na Suchom mýte 17. V súčasnosti Astorku nájdete v priestoroch bývalého kina Pohraničník - v budove Ministerstva kultúry SR na Námestí SNP 33. Divadlo sa historicky hlási k tradícii Divadla Na korze, ktoré bolo počas normalizačného procesu v 70-tych rokoch administratívne zrušené a preslávil ho predovšetkým novátorsky prístup v oblasti réžie a dramaturgie či uvádzanie malých javiskových foriem, ktoré v tých časoch vo vtedajšom divadelníctve absen-

tovali. V súčasnosti divadlo uvádza divácky atraktívny repertoár založený na herectve výrazných osobností súboru, medzi ktoré určite patria aj také mená ako Zita

Furková, Zuzana Kronerová, Boris Farkaš, Miroslav Noga, Anna Šišková, Marta Sládečková, Szidi Tobias, Matej Landl či Vlado Černý, ktorý je od roku 1995 riaditeľom divadla. „Najviac ma teší práve to, že v Astorke pôsobí okolo 20 veľmi kvalitných hercov, ktorých možno vidieť hrať okrem ich domácej scény aj v iných divadlách či už na Slovensku alebo v susednom Česku. Vždy mi vie urobiť veľkú radosť, ak niekto z mojich kolegov pekne

V jednej z novších hier Kontajner Paríž môžete vidieť aj Rebekku Polákovú či Juraja Kemku.

V predstavení *Jama deravá* sa objaví vyššie polovica divadelného súboru Astorky.

s dušou!

zahrá svoju úlohu, dostane nejaké divadelné či umelecké ocenenie, získa významnú úlohu vo filme, prípadne v televíznom seriáli, ale najspokojnejší som, keď sú naši herci v dobrej zdravotnej kondícii,“ hovorí riaditeľ Divadla Astorka Korzo '90, ktoré počas svojej existencie zatiaľ nazbieralo už 16 divadelných ocenení sezóny. „Sme hrdí, že máme dobré inscenácie, o ktoré je veľký divácky záujem, a to nielen na našej domácej scéne, ale napríklad aj pri úspešných a pravidelných účinkovaniach nášho súboru v zahraničí. Mám pocit, že divadlo dobre funguje po umeleckej aj prevádzkovej stránke a že všetci herci sa cítia v našom kolektíve veľmi dobre,“ dodáva Vlado Černý. Okrem už spomínaných skúsených bardov v Astorke nájdete aj generáciu hercov populárnych v súčasnosti najmä vďaka televíznej obrazovke. Ide o kvarteto: Juraj Kemka, Lukáš Latinák, Marián Miezga a Róbert Jakab. Keby ste niekoho z nich chceli stretnúť, tak sa vám to s veľkou pravdepodobnosťou môže podať v divadelnom bufete, ktorý táto partička prevádzkuje a občas sa práve tu konajú aj

rôzne oslavy či posedenia po premiérach. Čoraz uznávanejšou nielen u publika, ale aj u divadelných kritikov je napríklad herečka Rebeka Poláková, bez ktorej sa nezaobíde takmer žiadne predstavenie v Astorke. V súčasnosti je obsadená v tituloch: *Letný sneh* (Pavel Vilikovský), *Elektra* (Sofokles), *Kontajner Paríž* (David Giesemann), *Idiot* (F.M.Dostojevský), *Jama deravá*, *Kométa* (Justine Del Corte), *Sen noci svätajánskej* (Wiliam Shakespeare), *Túlavé srdce* (J. Cíger Hronský), *Višňový sad* (A.P.Čechov) či *Zakázané uvoľnenie* (Petr Holečko). Takmer všetky spomínané hry patria medzi najnavštevovanejšie predstavenia Astorky podobne ako aj inscenácia *Sylvia*, kde môžete v akcii vidieť aj samotného riaditeľa Vlada Černého spolu s Mariánom Labudom ml. a ich kolegynami Ankou Šiškovou a Natáliou Puklušovou. Ak by ste si chceli pripomenúť dielo nedávno zosnulej legendy – Mariána Vargu, tak sa určite vyberte na *Tichý dom*, kde jeho hudbu dopĺňa herecký koncert Zity Furkovej a Zuzany Kronerovej.

V súčasnosti divadlo uvádza divácky atraktívny repertoár založený na herectve výrazných osobností súboru, medzi ktoré určite patria aj také mená ako Zita Furková, Zuzana Kronerová, Boris Farkaš, Miroslav Noga, Anna Šišková, Marta Sládečková, Szidi Tobias, Matej Landl či Vlado Černý, ktorý je od roku 1995 riaditeľom divadla.

V inscenácii *Sylvia* hrá riaditeľ divadla Vlado Černý spolu s Natáliou Puklušovou a Ankou Šiškovou.

Vo virtualite sa STAL KRÁĽOM

AK CHCETE MAŤ DOMA SVÄTÝ POKOJ, TAK RADŠEJ DRŽTE SVOJICH introvertných manželov ďaleko od „čara“ sociálnych sietí. V opačnom prípade sa to vôbec nemusí skončiť dobre...

Autorka: MIRIAM, Ilustračné foto: shutterstock

Do Kamila som sa zamilovala už na vysokej škole. Pekný chalan, tmavovlasý, dobre stavaný, hrával futbal... Všetky dievčatá, vrátane mňa, ho chceli, on však s nami nevedel komunikovať. Pôsobil

ako plachý introvert. A že ním skutočne je, som si myslela ešte dlhé roky po tom, ako sme sa dali dokopy.

Mal štyroch súrodencov, on bol predposledný v rade, dedukovala som, že sa mu nedostalo ani dosť pozornosti od autoritatívnej matky, ani dosť pochopenia od súrodencov. To, že nebol orientovaný navonok, ale dovnútra, však malo aj svoje pozitíva. Školu ukončil bez problémov.

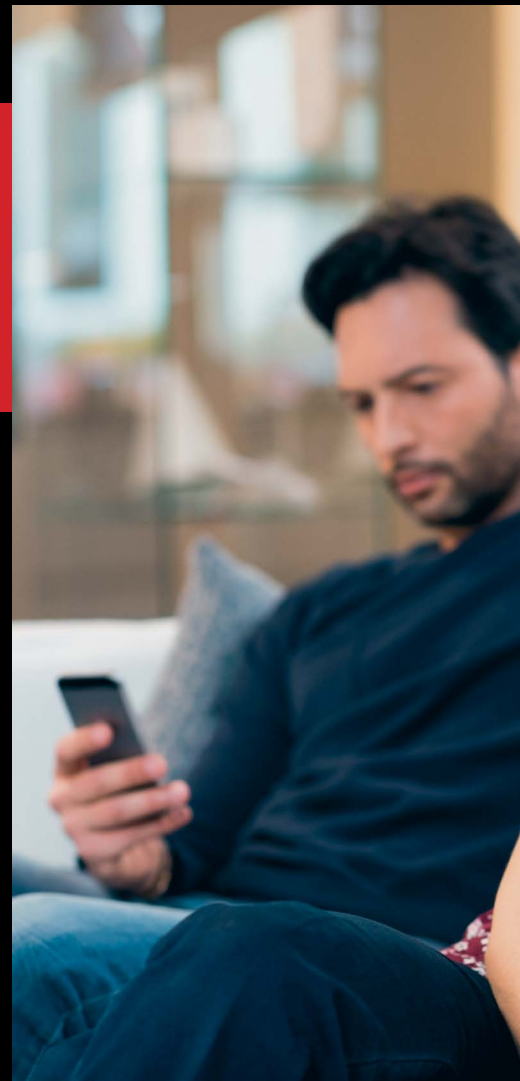
Naše cesty sa opäť spojili pár mesiacov po výške. Obaja sme dochádzali na kurz nemčiny do Viedne. Boli nádejné porevolučné deväťdesiate roky, mala som pocit, že ma čaká skvelá budúcnosť.

Áno, priznávam, že som to bola ja, kto stál za vznikom nášho vzťahu. Dievčatá, ktoré Kamila chceli, by povedali, že som ho uhňala. A zrejme by mali aj pravdu. Tak zúfalo mu nedopalovalo, že som ho na prvé rande doslova dokopala.

Náš vzťah vyzeral spočiatku podobne ako Kamil, vlažne a rozpačito. Napríklad sme mali ísť na lyžovačku, ktorú som zorganizovala a celú vybavila. Ja som už stála zbalená a s lyžami na stanici, keď mi Kamil zavolať a povedal, že nikam nejde, pretože musí odviezť svoju matku k tete. „Prepáč,“ povedala

mi stručne v telefóne. Jačala som naňho, ale nepomohlo mi to. Jeho matka ma totiž nemusela, robila všetko preto, aby nás dostala od seba a využívala k tomu aj svoje zničené klby.

Na druhej strane Kamila vchovala tak, že bol v podstate snom každej ženy. Doma bez reptania upratal, povysával, nemal problém umyť podlahu, riad, vyniesť smeti. Keď sa mu to povedalo. Navyše bol bystrý, nekonzfliktný a keď mal svetlý moment, hoci ich nebolo veľa, dokázal byť aj vtipný. Ako keď rozprával o tom, ako bol na koncerte Nelly Furtado v Anglicku. „Koncert bol v modernej hale, mali sme relatívne dobré lístky na sedenie, tak som sa tešil na ten štyridsiatisícový dav a krásne tanečné vystúpenie krásnej Nelly Furtado. Lenže na moju smolu si ku mne z ľavej strany prisadla na dovtedy voľnú stoličku slečna, asi 80-kilová a zasadila rozhodne bolestivý úder môjmu životne dôležitému priestoru. Prišla prvá predkapela..., vyzliekol som si bundu, bože nech už nabehne Nelly, hovoril som si, ďalšia predkapela, čierny spevák a jeho DJ, od nudy som začal sledovať ľudí, ďalšia prestávka... Cítil som, že už príde Nelly. Konečne! Bol som pripravený! Technici zapájali káble... desať minút... tridsať minút...hodina...V tomto bode som už po Nelly netúžil. Chcel som byť doma...Hodinová prestávka bez možnosti pohybu urobila svoje, avšak v tom konečne svetlá zhasli, opona vyšla hore a ja som všetkým zrazu odpustil. Koncert začal! Nelly v červených šatách zo šesťdesiatych rokov rozohnila dav ľudí, ktorí začali

freneticky hopsať na svojich stoličkách. Na moju smolu 80-kilová slečna vedľa mňa tiež. Ako hopsala, hopsal s ňou celý rad, keďže stoličky boli spojené na spodku železom, takže som po troch minútach prestal bojovať a poddal sa jej rytmu. Ono sa to vlastne inak ani nedalo....“

Chápete, že som si ho chcela vziať za manžela? A aj vzala. Brali sme sa ešte pred tridsiatkou. Ja som chcela dieťa, Kamil chcel uniknúť z dosahu svojej matky. Podarilo sa. Sofia je miléniové dieťa, keď volá Kamilova matka, dvíham telefón ja.

Nezainterosovaný by pri pohľade na našu rodinu povedal, že Kamil je pod papučou, ale on ani ja sme to tak nebrali. Obom nám naše spolužitie vyhovovalo. Aspoň ja som o tom bola presvedčená.

Je pravda, že Kamil pracoval z domu, robil preklady a príliš veľa sociálnych kontaktov nemal. Keď som navyše bola niekedy

aj týždeň na služobnej ceste, bol to on, kto sa staral o Sofiu. Nemal s tým problém. Venoval sa jej, trpezlivo počúval iné matky na ihrisku. Všetky mi ho závideli. Okrem toho mal svoj beh a v nedeľu doobeda futbal s bývalými spolužiakmi. Mala som pocit, že je spokojný. Že bol mĺkvy a kto ho nepoznal tvrdil, že mu chýba životná iskra? Pripisovala som to skôr jeho uzavretej povahe, ako deficitu vonkajšieho sveta. Hoci... „Na svete je toľko krásnych miest a my trčíme tu,“ povedal mi raz, keď som dorazila uštvaná z roboty a potom mi nasledujúcu hodinu ukazoval zábery zo stránky nejakého cestovateľa. Trpezlivo som si ho vypočula a nadviazala: „Tak som dnes zistila, že tie pokazené dvierka na mrazáku nás budú stáť sto eur. To si môžeme rovno kúpiť novú chladničku.“ Kamil povedal „hm“ a vrátil sa do svojho virtuálneho snívania. To nabralo úplne iný rozmer po tom, ako objavil Facebook. Pre-

stal byť len virtuálnym pozorovateľom a stal sa aktívnym účastníkom „hry“. Najskôr som s prekvapením zistila, že v krátkom čase nazbieral sto prvých priateľov. „Kde si ich vzal? Čo sú to za ľudia?“ pýtala som sa ho a začínalo mi dochádzať, že o jeho virtuálnom živote a o tom, čo robí, keď pracuje z domu, nemám ani páru. „Ále,“ prehodil ledabolo. „To sú len známi...“ Ako jedna z nich som len v nemom úžase sledovala, koho mám doma. Úplne neznámeho človeka. Keď sme boli spolu na dovolenke, bol mĺkvy, vyzeral priam, že sa nudí, ale na profil dal svoju fotku z ranného behu po pláži so statusom, aký je šťastný. Začal behať viac. Vstával kvôli tomu o piatej ráno, aby si stihol zabehať a odviezť Sofiu do školy. Večer už len čakal na to, kedy sa vrátim z práce, aby zase vybehol. To, že to prechádza do extrému a chodí behať aj počas dňa, som tiež zistila až z Facebooku. Fotil sa totiž všade,

kde sa pri behaní ocitol a k fotkám skladal príbehy. „Po tridsiatich kilometroch spejem do satori.“ Alebo si odfoťil prsty, z ktorých mu po behu zliezli nechty a s podrobným návodom, ako ošetrovať mozole. Alebo ukázal svoje v poradí šieste tenisky len za dvesto eur. Mimochodom, na Facebooku už dal medzitým dokopy komunitu tristo priateľov, ktorí ho nekriticky obdivovali. A lajkovali samozrejme. A komentovali. A lichotili. Nech som zaviedla reč na akúkoľvek tému, skončili sme pri behu. Sofiu už odmietal zobrať do kina. Vraj strata času. Presviedčal ju, aby s ním šla behať, že bude popri ňom na bicykli a bude ho pritom filmovať. Odmietala, tak si kúpil gopro kameru a začal svoje výkony filmovať sám.

A večery trávil na sociálnych sieťach. Najväčšou vášňou bolo upraviť svoje fotky, strihať videá a zavesiť ich maximálne polhodinu po tom, ako dobehal. Neskôr samozrejme aj s tridsiatimi hashtagmi typu zen v priamom prenose alebo som nehodný takého blaha. A potom každé tri minúty otvárať profil a sledovať, koľko lajkov mu pribudlo a aké má k tomu komentáre. Že má problém som pochopila až vtedy, keď vyrazil na Ultra Fatru – vyše päťdesiatkilometrový beh naprieč hrebeňom Veľkej Fatry, a pokazila sa mu ho jeho kamera. Odbehol dobre, napriek tomu prišiel zničený. Nemal to totiž zdokumentované na videu! Mal len fotky! So zlou predtuchou som sa ho spýtala: „Prihlásil by si sa tam, aj keby si vedel, že sa ti tá kamera pokazí a ty ten beh nebudeš môcť dať na profil?“

„Asi nie,“ priznal a mňa premkla hrôza. Kamil bol závislý na sociálnych sieťach. Tam presunul svoj život, tam bol potvrdený. Skúste takému človeku povedať, že by sa mal „zo svojho naplnenia“ vyliečiť. Je to zbytočné. Nepomohli hádky, ani prosby. A verte, že som tomu dávala čas.

Dnes má Sofia šesťnásť a my sa s Kamilom rozvádžame. Dcéra mi to odobrila. Posledné roky sme totiž už žili len ako slobodná matka s dieťaťom.

Ani tréner Miloš Říha
nemůže být s výkony
a výsledkami HC Slovan spokojný.

Akých
bolo

5

rokov

Slovana v KHL?

**Slovenskí hokejisti
v Slovane od
vstupu do KHL**

(odohrali aspoň polovicu zápasov)

2012/13 - 18

2013/14 - 16

2014/15 - 14

2015/16 - 14

2016/17 - 11

HC Slovan Bratislava sa mal stať vďaka svojmu pôsobeniu v nadnárodnej KHL základňou slovenskej reprezentácie, no paradoxne v ňom z roka na rok pôsobí menej a menej našich hokejistov. V tejto sezóne odštartovali belasí už šiestu sezónu v prestížnej medzinárodnej súťaži – aký má účasť Slovana pre Slovensko efekt?

Autor: as, **Foto:** HC Slovan, shutterstock

Poďme pekne po poriadku. V premiérovej sezóne Slovana v KHL sa v jeho farbách predstavilo 31 hokejistov spod Tattier, medzi ktorými nechýbali takí hráči ako Šatan, Višňovský, Sekera, Svatoš či Bartovič, ktorí mali bohaté skúsenosti zo zámorskej NHL. Vedľa nich zasa korčuľovali Kukumberg, Miklík, Švarný, Sersen či Libor Hudáček, ktorí boli v tom čase pre zmenu neodmysliteľnou súčasťou slovenského reprezentačného tímu. Netreba však zabúdať ani na Bližňáka, Bakosa, Ölveckého, Štajnocha, Mihálíka či Juraja Mikúša, ktorí sa taktiež čoraz hlasnejšie hlásili o slovo v národnom tíme.

V podobnom duchu sa niesla aj druhá sezóna belasých v ruskej súťaži. Za zmienku stojí, že na súpiske už pre záväzky v NHL nefigurovali Višňovský so Sekerom, no, naopak, na ňu belasí pripísali mená ako Radivojevič, Baranka či Brejčák. Celkovo zasiahlo do hry 22 slovenských hokejistov, sedem Čechov a jeden Kanaďan.

V treťom ročníku pribudli do kádra ďalší slovenskí reprezentanti – útočníci Ladislav Nagy, Tomáš Surový či Štefan Ružička, ale i obrancovia Tomáš Starosta s Ivanom Barankom. Okrem nich však káder belasých vystužili i noví štyria Kanaďania, slovinské duo Rok Tičar – Žiga Jeglič či Čech Nedorost a razom to už nebol až tak „slovenský“ klub. Trend posilňovania tímu legionármi pokračoval aj v nasledujúcej sezóne. Pomer 23 slovenských hokejistov k 12 zahraničných naznačoval, že Slovan sa chtiac-nechtiac musel poobzerať po posilách v zahraničí, pričom štatistiky tímu, v ktorých na

konci sezóny figurovali v prvej päťke iba legionári, naznačil, že belasí sa odklonili od pôvodnej myšlienky vytvorenia „slovenského“ tímu, účel predsa len svätí prostriedky a prvoradá je predovšetkým kvalita.

Vlajší ročník, ktorý bol pre belasých piatym v KHL, vyššie spomínané fakty o náraste cudzincov v bratislavskom klube ešte viac umocnil, akurát je otázne, či sa v tomto prípade dá skloňovať slovo kvalita. Do hry síce zasiahlo 21 Slovákov, no len o tretine z nich sa dá hovoriť ako o reprezentantoch a ďalšia tretina odohrala pre zmenu len minimum zápasov. Naopak, na lade i v bodových štatistikách hrali prvé husle opäť legionári, veď v prvej desiatke ich bolo až sedem. Slovanu sa však opäť raz nepodarilo postúpiť do play-off, a tak aj tieto body akoby vyšli navniivoč.

Kým už v uplynulých dvoch sezónach sa o akomsi základe pre reprezentáciu SR nedalo hovoriť takmer vôbec, tak pri pohľade na aktuálnu súpiske belasých by už nemalo padnúť ani slovo. Síce na nej figuruje 18 slovenských hokejistov, no len osem z nich hrá stabilne, pričom iba obranca Meszároš s útočníkom Viedenským majú ako-takú formu. Avšak či aj reprezentačnú je otázne.

O nechcenom ústupe z predstáv o tíme, ktorý by mal tvoriť kostru slovenskej reprezentácie, hovoril počas leta aj tréner Slovana Miloš Říha. „Avizovali sme, že sme slovenský tím a preferovať budeme Slovákov. Boli sme s ôsmimi v úzkom kontakte, na poslednú chvíľu sa však rozhodli inak. Možno v tom videli riziko, možno dostali lepšiu ponuku, neviem. Skladáme nové mužstvo, úplne iné oproti pôvodným predstavám,“ povedal 58-ročný kouč belasých.

AKO TO VIDIA BÝVALÉ HVIEZDY SLOVANA?

Jozef Golonka: „Pochopiteľne, že by som rád videl v Slovane slovenských hráčov, žiaľ, situácia je taká, aká je. Pôvodný zámer bol podľa mňa dobrý, KHL je veľmi kvalitná súťaž, no tá by rozhodne vychovávala hráčov nemala. Viem, že pôsobiť v Slovane mali v poslednom čase záujem viacerí kvalitní slovenskí hokejisti, no ich požiadavky boli omnoho vyššie, ako tých hráčov, ktorí tam momentálne sú. Aj preto je tam toľko legionárov. Na druhej strane, je to aj odraz politiky starostlivosti o mládež. Keby sme mali kvalitnú základňu, mohli byť viacerí mladí hráči v kádri Slovana, no niekde sme zaspali asi dobu, a toto je len dôsledok.“

Lubomír Pokovič: „Hovorilo sa o príchode Dominika Graňáka, ktorý to vraj odmietol z dôvodu obáv o platovú insolventnosť klubu. Aj keď ja osobne si myslím, že v jeho prípade to bolo skôr o tom, že už má dosť cestovania, keďže dlhé roky pôsobil v popredných ruských tímoch, a preto si podľa mňa skôr hľadá ligu, v ktorej by mal pokojnejší život. Zároveň sa domnievam, že každý jeden ambiciózný slovenský hokejista by si KHL rád zahral.“

Dušan Pašek: „Pri pohľade na súčasnú súpiske je badateľné, že sa cieľ - byť základňou pre slovenskú reprezentáciu, nedarí naplniť. Na druhej strane, výsledky belasých v KHL pozorne sledujem, ak mám čas, navštevujem ich domáce zápasy a každé jedno víťazstvo či získaný bod ma úprimne teší.“

Herečku Judit Bárdos prirovnávajú k Ornelle Mutti či Vanesse Paradis, ale berie to ako komplimenty...

S medzierkou MEDZI ZUBAMI

Slovenská herečka maďarskej národnosti sa kvôli dobrej úlohe pokojne dá ostrihať alebo schudne, ale Hollywood ju neláka. No na materstvo by sa Judit Bárdos (29) dala nahovoriť hneď.

Autorka: Natália ROZBORILOVÁ, Foto: Dermacol, Continental film, Archív J.B.

Svojimi krásnymi mandľovými očami pripomínate Ornellu Mutti a tou rozkošnou medzierkou medzi zubami zase Vanessu Paradis. Aj vám to ľudia občas pripomenú?

Áno. Už na vysokej škole mi kamaráti hovorili, že sa s Ornellou podobáme, a máme veľmi podobné oči. Ale to bolo pred pár rokmi, keď som ešte mala zopár kíľ navyše. No potom som kvôli filmu Fair Play musela začať trénovať, nabrala som svaly, takže to až tak často veľmi nepočúvam.

A nelezie vám to večné prirovnávanie s inými tak trochu na nervy?

Nie. Sú to zaujímavé ženy, takže to skôr beriem ako kompliment.

Tá medzierka medzi zubami a la Vanessa je čosi ako vaša značka. No ako začínajúca herečka ste to tak nevnímali, že?

Nie, mala som z toho komplexy. Už keď som robila skúšky na herectvo, jedna pani profesorka sa ma na rovinu opýtala, či nechcem niečo robiť s mojimi zubami. Lebo vraj vyzerajú hrozne. A hoci som postúpila do ďalšieho kola, tá veta bola pre mňa taký šok, že som zašla za dvomi špecialistami. Prvý mi povedal, že on by to neriskoval. Že by som musela dva roky nosiť strojček a aj tak by som nemala istotu, že sa to napraví. No a druhý lekár mi povedal, že rozumie

tomu prvému. Tak som to vzdala a viac to neriešim.

Dobre ste urobili, tá medzierka je teraz poznávacím znamením Judit Bárdos. Kedy ste si vlastne povedali, že to skúsíte na divadelných doskách?

Ešte na strednej škole. Študovala som klavír na konzervatóriu, ale tam všetci študenti dostávali poukazy, s ktorými môžu chodiť do divadiel a na koncerty. A mne niekedy v treťom ročníku došlo, že stále chodím len na divadelné predstavenia.

Tak mi napadlo, že to skúsim s herectvom a keď ma vzali, bolo rozhodnuté.

O veľkom filmovom svete, v akom sa presadili Ornella a Vanessa, nesnívate? Napríklad, že by ste skúsili šťastie v Hollywoode?

Ak by mi ponúkli úlohu v nejakom zaujímavom filme, možno by som si vyskúšala aj prácu v Hollywoode, ale žiť tam určite neplánujem.

A na čom pracujete teraz?

Mala som rušné pracovné leto. Nakrú- ➤

Vo filme Fair Play stvárnila československú atlétku Annu, ktorá bola podozrivá z užívania dopingu.

V rozprávke *Láska na vlásku* hrala Hanku, do ktorej sa zaľúbi princ Matej v podaní Samuela Spišáka.

cala som jeden maďarský film, jednu českú rozprávku a ešte som dokončovala česko-slovenský film *Backstage*, ktorý sa robil už počas roka. Boli to krásne herecké príležitosti a leto mi ubehlo veľmi rýchlo.

Ale nejakú dovolenku ste hádam stihli...

Áno, mala som týždeň voľna, tak som vyrazila do Talianska, do regiónu Ligúria. Ale mňa nebavia luxusné hotely, radšej cestujem cez Airbnb, kde si prenajmem nejaký byt alebo apartmán. Niežeby som bola nejaká dobrodružná povaha, len sa mi takéto bývanie zdá útulnejšie než hotelová izba.

V poslednom čase často nakrúcate v Prahe, ale hráte aj v komárňanskom divadle a žijete v Bratislave. Kde sa cítite najviac doma?

Najlepšie sa mi spí v Senci, v dome, kde zostali bývať rodičia. Zatiaľ ma baví striedať tieto rôzne miesta a ani to cestovanie mi neprekáža. No dobre, raz ma baví,

inokedy skôr otravuje, ale to závisí od nálady alebo mojej miery únavy. Ja som doma tam, kde sú moji blízki. Všade sa viem prispôbiť a cítiť sa dobre. A kde sa usadím natrvalo? To zatiaľ netuším.

Tento rozhovor si prečítajú najmä ľudia vo vlakoch, vy ním zvyknete cestovať?

Áno, cestu z Bratislavy do Prahy väčšinou absolvujem vlakom, pretože na diaľnici je stále veľa obmedzení a takto sa mi to zdá pohodlnejšie. Najmä trasa medzi Brnom a Prahou je krásna, tam celý čas vlak ide vedľa lesa. A ja si to vtedy naozaj užívam.

Kvôli postave atlétky vo filme *Fair Play*, ktorý vás pred tromi rokmi zviditeľnil, ste začali pravidelne behávať. Pre český seriál *Bohéma* ste si nechali ostrihať krásne dlhé vlasy, vo filme *Dom* ste sa objavili v chúlolistivých scénach, neboli to pre vás príliš veľké obete?

Neboli, pretože to boli krásne filmové

projekty a ja som ich robila rada. A nešlo tam o žiadne drastické premeny.

Máte dvadsaťdeväť rokov, čo je vek, kedy už ženy začínajú rozmýšľať nad manželstvom a materstvom. Už by ste sa na také niečo nechali nahovoriť?

Mňa netreba prehovárať, rodinu určite chcem a viem, že mám na to aj vek. Pokojne by som bola mamou aj hneď, len škoda, že teraz nemám vzťah.

Pekných žien sa vraj muži boja, myslíte, že je to aj váš prípad?

Nemyslím si, že sa ma niekto bojí. Skôr mám pocit, že slovo herečka znie skôr ako nadávka. O herečkách sa totiž hovorí, že sú náladové, že sa venujú iba sebe, ale to predsa neplatí pre každú. Ani pre mňa nie.

Ale ženy v šoubiznise sa o čosi viac ako iné povolania obávajú starnutia. A toho, že s pribúdajú-

cim vekom ubudne zaujímavých postáv. Vy sa toho nebojíte?

Krásna nie je večná a ja si to uvedomujem. Ale keby prišlo k tomu, že nebudem mať dosť práce, určite by som vedela robiť aj niečo iné ako herectvo. No zdá sa mi, že iba na Slovensku vládne taký trend, aby herečka bola krásna vždy a všade. Samozrejme, pohybujeme sa medzi ľuďmi, často nás fotia, takže musíme vyzeráť dobre, nie ako strašiaci. Ale v Maďarsku a v Čechách sa to až tak nerieši, tam si herečky dovoľia viac prejsť svoju osobnosť. Aspoň ja to tak momentálne cítim.

Ako dieťa ste sa chceli stať lekárkou, potom klaviristkou, čo ste dokonca študovali na konzervatóriu a nakoniec vás živí herectvo. Neľutujete? Napríklad vtedy, keď tej práce nie je dosť, alebo, naopak, priveľa?

Samozrejme, tiež mi občas napadne, čo by bolo keby, ale to asi platí o každom povolání. A často najviac túžime po tom, čo práve nemáme. Lenže ja sa snažím žiť tu a teraz, a herectvo ma veľmi baví.

Po rodičoch máte maďarskú národnosť, no narodili ste sa v Bratislave a žijete na Slovensku. Keby ste sa mali rozhodnúť medzi haluškami a halászlé, čo by vyhralo?

Ja mám rada oboje. Najskôr by som si dala rybaciu polievku a potom halušky, pretože opačne by to asi nešlo. Ale ak ide o kuchyňu, v tom nie som typická Maďarka. Štipľavé jedlá mi nechutia.

A čo robí Judit, keď nemusí robiť vôbec nič? Ako by ste prežili jeden deň voľna?

Dopriala by som si dlhý spánok. Išla by som si zabehať, na masáž, do kina alebo len sa tak prejsť do lesa. Ale pokojne by som zostala aj doma, kde by som si čítala, spievala, zahrála si na klavír. A popritom by som čosi dobré upiekla. Ja si voľný deň viem vyplniť rôznymi spôsobmi.

Krásna Slovenka čoraz viac nakrúca aj v susednom Česku - napríklad ju obsadili do TV seriálu Bohéma.

Herec Michal Dlouhý ako Zdeněk Štěpánek a Judit Bárdos sa v Bohéme zhostila úlohy Lili Kralovej.

Lekári unikátnym spôsobom

zničili nádor pečene

Banskobystrickým lekárom sa podaril unikátny zákrok. Pomocou rádioaktívnych častíc sa im podarilo zničiť nádor pečene, a to bez toho, aby poškodili okolité orgány. A to ako prví na Slovensku.

Autor: Iov, **Foto:** FNŠP F.D.Roosevelta Banská Bystrica

Lekári z Fakultnej nemocnice s poliklinikou NsP F.D.Roosevelta v Banskej Bystrici za prísnych bezpečnostných opatrení vykonali unikátny zákrok. Prvým dvom pacientom aplikovali mikroskopické rádioaktívne častice, ktoré cielene zničia nádor, bez postihnutia okolitých orgánov.

„Ide o pomerne novú metódu pre cieleňú vnútornú rádioterapiu zhubných nádorov pečene. Rádioembolizácia sa vykonáva podaním mikroskopických častíc obsahujúcich rádioaktívny prvok Yttrium-90 mikrokátétrom do pečňových artérií,“ vysvetľuje MUDr. Stanislav Okapec, primár Oddelenia rádiológie.

Rádioaktívne častice sú zanesené krvou priamo do najmenších ciev nádorového tkaniva. Rádioaktívna látka s doletom v priemere do 2,5 mm týmto spôsobom ožiari a zničí rakovinou postihnuté tkanivo v pečeni, pričom ostatné okolité orgány nezasiahne. Keďže ide o rádioaktívny materiál, zákrok sa robí na Angiografickom pracovisku za veľmi prísnych bezpečnostných opatrení.

„Ide o úplne nový spôsob liečby zhubných nádorov pečene. Otvára možnosť aj pre chorých, ktorí neadekvátne reagujú na chemoterapiu, alebo u ktorých iné metódy ako chirurgická resekcia nádoru či termoablačné metódy neprichádzajú do úvahy,“ dopĺňa výhody metódy primár Okapec.

Dvomi mužmi, ktorí ako prví tento zákrok na Slovensku podstúpili, poskytol šancu na prežitie práve preto, že ani jedna z dostupných možností terapie nebola pre nich vhodná. „Stav pacientov je po absolvovaní rádioembolizácie dobrý. Obaja už boli z nemocnice prepustení. Budú, samozrejme, naďalej pod dohľadom odborníkov a musia absolvovať pravidelné kontroly,“ upresnila

MUDr. Svetlana Selčanová-Adamcová, vedúca lekárka Hepatologicko - gastroenterologického oddelenia.

Rádioembolizácia je zákrok, pri ktorej musia spolupracovať viacerí odborníci. Realizácia zákroku by nebola možná nielen bez lekárov, ale ani bez fyzikov Inštitútu nukleárnej a molekulárnej medicíny v Banskej Bystrici, pretože je pre krátky polčas rozpadu použitej látky logisticky veľmi komplikovaná a náročná.

Ako uviedol primár, ani v zahraničí nejde o zákrok, ktorý by mohla robiť každá nemocnica, keďže je pri ňom nutná úzka spolupráca klinických odborov s dobre vybaveným pracoviskom intervenčnej rádiológie a pracoviskom nukleárnej medicíny. „Takýchto nemocníc nie je veľa. Zákrok sa realizuje v centrách, ktoré sa venujú liečbe primárnych a metastatických nádorov pečene. Z okolitých štátov sa zákroky vykonávajú v Nemecku, Rakúsku, Švajčiarsku, prvé skúsenosti majú aj v Česku a Poľsku,“ dodal.

Podľa slov primára, tumory, pri ktorých zákrok robili, vznikajú u pacientov s cirhózou pečene, pri chronických vírusových ochoreniach pečene typu B, C, alkoholikov, ale aj u pacientov s nealkoholovou tukovou chorobou pečene. „Výskyt hepatocelulárneho karcinómu má pritom stúpajúcu tendenciu,“ uviedol primár Okapec.

Rádioembolizácia je zákrok, pri ktorej musia spolupracovať viacerí odborníci. Realizácia zákroku by nebola možná nielen bez lekárov, ale ani bez fyzikov Inštitútu nukleárnej a molekulárnej medicíny v Banskej Bystrici, pretože je pre krátky polčas rozpadu použitej látky logisticky veľmi komplikovaná a náročná.

STARÁ DOBRÁ klasika

Ak ide o jesenné trendy, ani
túto sezónu stávka na istotu
nevyšla z módy.

Autorka: Natália ROZBORILOVÁ
Foto: archív firiem, CCC, Reserved

Nestarnúca červená

Za posledné desaťročie hádam ani nebolo zimnej sezóny, v ktorej by chýbala červená farba a inak tomu nie je ani tento rok. Sýta červená opäť dobyla móдне pódia a čaká aj na to, aby sa dostala do našich ulíc. A skvelé je, že vyzerá rovnako dobre na kašmirových pulóvroch, na šatách aj na kabátoch.

Šaty s riasenými rukávami, Lindex, 59,90 €

Vlnený kabát, Zoot, 58,99 €

Červený overal, H&M, 39,90 €

Pánske tenisky, Deichmann, 26,90 €

Kabátka na plece, H&M, 24,99 €

Pletený sveter, F&F, info o cene v predajni

Lakované lodičky, Mohito, 34,99 €

Od hlavy po päty v deke

Samozrejme, nie doslova, úplne stačí, ak sa spoľahnete na kúsky, ktoré svojim vzorom alebo materiálom hrejivú prikrývku pripomínajú. Absolútnym hitom je károvaný vzor v modrej, sivej či klasickej červenej a štýl- zabalím sa do deky, vylepšíte do dokonalosti so vzorovaným kabátom či pelerínou. Muži pokojne môžu stavať na saku v tomto štýle alebo aspoň na doplnky ako šál či šiltovka.

Vzorovaný sveter, H&M, 119 €

Pletený sveter, Lindex, 59,90 €

Ruksak z umelého plyšu, F&F, o info o cene v predajni

Pánska károvaná šiltovka, Reserved, info o cene v predajni

Kárované nohavice, Mohito, 34,99 €

Total denim

Ďalšie módné prikázanie sezóny tvrdí, že total look jean, aký nosila už Brooke Shields v roku 1984, je späť. A tentokrát pokojne môžete skombinovať aj dva či tri rovnaké odtiene džínsoviny. K tomu stačí jeden výrazný farebný doplnok, kvalitné kožené topánky a imidž fashionistky máte vo vrecku.

Vyšivaná tunika, Desigual, info o cene v predajni

Džínsová bunda s aplikáciou, Louisa Spagnoli, info o cene v predajni

Šaty s aplikáciou, Desigual, 119,95 €

Džínsová bunda s pletenými rukávmi, Desigual, 119,95 €

Boyfriend džínsy s vyšivanim Zoot, 49,95 €

Pánska džínsová bunda, Stradivarius, info o cene v predajni

Pánske tenisky z džínsoviny, House, 12,99 €

Vzorované lodičky Esmara by Heidi Klum, info o cene v Lidl

Pracujúce dievča

Už Melanie Griffith vo filme Working Girl vedela, že ak chce kariérne postúpiť na rebríčku, mala by stavať na office look. Púzdrové sukne s bielou blúzkou, nohavicové kostýmy a kancelárska klasika v podobe čiernej a sivej nevyšli z módy ani dnes. A kombináciu kostým plus priesvitná blúzka by najmä ženy mali brať ako mix, bez ktorého sa vážne nezaobídu.

Over size kabát,
F&F, 49,99 €

Blúzka s viazaním,
Esmara by Heidi Klum,
info o cene v Lidl

Púzdrové šaty,
F&F, info o cene v
predajni

Náhrdelník
s priveskom,
Lindex, 7,99 €

Lakované lodičky,
Deichmann,
24,90 €

Luxusné hodinky,
Frey Wille, info o cene
v predajni, luxusný
prsteň, Frey Wille,
info o cene v predajni,

Perforovaná
kabelka, Deichmann,
14,90 €

Kabát s opaskom,
H&M, 99,90 €

Široké nohavice so zdobením,
Lindex, 29,90 €

Jemné prírodné odtiene ťavej srsti, pieskovej či jemnej béžovej budú aj túto jeseň základom vášho šatníka. Ich výhodou je, že sa dajú skvele kombinovať aj s výraznejšími doplnkami, takže ak ráno neviete, čo na seba, stačí sa navliecť do pieskového kabáta s opaskom či do pohodlnej parky a dilema je vyriešená.

Topánky s otvorenou
špičkou, CCC, info o
cene v predajni

Vesta na
zaväzovanie,
Reserved,
49,90 €

Pánske semišové
topánky, H&M, 59,90 €

Druhá koža

DO BUDAPEŠTI ZA 9 € Z BRATISLAVY AJ KOŠÍC

**Železničná spoločnosť
Slovensko (ZSSK)
v spolupráci s maďarskými
partnermi ponúka
jednosmerný lístok
do Budapešti (ponuka
EUROPA EXPRES
BUDAPEST). Z Košíc
alebo Bratislavy
cesta stojí 9 € pre
dospelého a 4,50 € pre
dieťa (6 – 15 rokov).**

Autor: mc, **Foto:** pixabay

Lístok môžete využiť počas dvoch dní v ktoromkoľvek z priamych vlakov na linke Bratislava – Budapešť a opačne. Eurocity vlaky najvyššej kvality jazdia každé dve hodiny). Cesta z Bratislavy trvá 2 hodiny 40 minút (200 km) a nesmie sa prerušiť.

Z Košíc do Budapešti jazdia dva vlaky Eurocity denne (ráno 6:02 a večer 18:02; z Budapešti vlaky odchádzajú o pol hodiny neskôr). Cesta trvá tri a pol hodiny (270 km).

Ponuka EUROPA EXPRES BUDAPEST je obmedzená. Predaj

sa začína dva mesiace pred cestou a končí najneskôr deň vopred. Lístky možno vrátiť rovnako najneskôr deň pred začiatkom platnosti (storno poplatok 1 euro).

Cestujúci, ktorí nevedia presný čas odchodu, alebo chcú na pobyt viac dní, môžu využiť výhodné spiatocné lístky Bratislava – Budapešť a späť za

17,50 € a Košice – Budapešť a späť za 20 €. Platnosť medzinárodného spiatocného lístka je jeden mesiac.

Lístky sa predávajú v pokladniciach ZSSK. Zákazníci môžu využiť platbu cez Kreditné konto zákazníka.

LÍSTKY DO BUDAPEŠTI

Typ lístka	Trasa	Cena
EUROPA EXPRES BUDAPEST (jednosmerný)	Bratislava - Budapešť	9 €/(deti 4,50 €)
EUROPA EXPRES BUDAPEST (jednosmerný)	Budapešť - Bratislava	9 €/(deti 4,50 €)
EUROPA EXPRES BUDAPEST (jednosmerný)	Košice - Budapešť	9 €/(deti 4,50 €)
EUROPA EXPRES BUDAPEST (jednosmerný)	Budapešť - Košice	9 €/(deti 4,50 €)
Obyčajný jednosmerný	Bratislava - Budapešť	14,40 €
Obyčajný jednosmerný	Budapešť - Bratislava	14,40 €
Obyčajný jednosmerný	Košice - Budapešť	22,10 €
Obyčajný jednosmerný	Budapešť - Košice	22,10 €
Spiatocný	Bratislava - Budapešť a späť	17,50 €
Spiatocný	Košice - Budapešť a späť	20 €

CESTU MÔŽE SPRÍJEMNIŤ AJ VÔŇA

ZSSK testuje vozne s arómou v troch IC vlakoch a v troch regionálnych expresoch. Prvé výsledky naznačujú, že cestujúcim sa najviac páči biely čaj s tymianom, ibišteľ a zelená ďatelina s aloe.

Cestovanie býva občas aj stresujúce, no príjemná vôňa hneď pri vstupe do vlaku môže cestujúcich pozitívne naladiť. Železničná spoločnosť Slovensko (ZSSK) preto v spolupráci s dodávateľskou firmou Royal Scent spustila skúšobnú prevádzku osobných vozňov s arómou v interiéri.

Cestujúci sa s novinkou môžu stretnúť v niektorých veľkopriestorových vozňoch 2. triedy (typ Bmpeer), ktoré sú radené v troch vlakoch InterCity (IC 510 Košice 07:31 – Bratislava hl. st. 12:13; IC 513 Bratislava hl. st. 15:47 – Košice 20:29 a IC 514 Košice 09:31 – Bratislava hl. st. 14:13) a v troch vlakoch RegionalExpres (REX 1900 „Abov“ Humenné 03:33 – Košice 05:04; REX 1902 „Kremeneč“ Humenné 05:28 – Košice 06:59 a REX 1913

„Slanec“ Košice 21:01 – Humenné 22:40). Zariadenie nie je súčasťou klimatizácie, vôňa sa po vozni šíri prirodzenou cirkuláciou vzduchu. Takzvaný aromatizátor pracuje automaticky, vlakový personál nezasahuje do jeho prevádzky. Náplň obsahuje aromatizovanú vatú, z ktorej sa zahrievaním uvoľňuje voňavý suchý vzduch. Zariadenie má zdravotný certifikát a neobsahuje alergény.

Testovanie arómy vo vozňoch ZSSK prebiehalo v troch fázach: prvá sa uskutočnila počas februára tohto roka, druhá od polovice júla do polovice augusta. Tretia fáza od 14. augusta je naplánovaná do začiatku vykurovacej sezóny, aby sa vedela správne určiť intenzita vône. Počas skúšobnej prevádzky aromatizátora železničiar monitorujú reakcie cestujúcich. Najlepšie hodnotené boli arómy biely čaj s tymianom, ibišteľ a zelená ďatelina s aloe.

UŽ STE VYUŽILI SMS LÍSTOK NA VLAK?

Ak cestujete osobným vlakom, máte možnosť kúpiť si lístok prostredníctvom SMS správy. Princíp je jednoduchý – stačí poslať SMS na číslo 2255 a vybrať si z ponuky: 20-minútový SMS lístok za 1,30 € (do SMS stačí napísať písmeno B), 60-minútový za 2,50 € (písmeno A alebo prázdna SMS) alebo 180-minútový na bezplatnú prepravu sa dá zabezpečiť za 0,30 € (písmeno Z). SMS lístky sú dostupné pre zákazníkov všetkých slovenských operátorov (Orange Slovensko, Slovak Telekom, O2 Slovakia, SWAN Mobile – 4ka).

Približne do dvoch minút príde spätná SMS, ktorou sa cestujúci preukáže vo vlaku.

Takýto lístok je prioritne výhodný pri nástupe na zastávkach bez predaja cestovných lístkov, cestujúci po nastúpení do vlaku nemusí vyhľadať vlakvedúceho; v staniaciach s otvorenými poklad-

nicami sa môžete vyhnúť čakaniu.

Celoslovenský SMS lístok platí vo všetkých osobných vlakoch (kategória Os) ZSSK na území Slovenska okrem tratí na Tatranských elektrických železničiach (odlišný typ SMS lístka). SMS lístky neplatia vo vlakoch vyšších kategórií (rýchliky, regionálne expresy a podobne).

Kto nechce písať esemesky – bezplatná aplikácia pre Android/iOS

LEŽADLOVÉ KUPÉ PRE IMOBILNÝCH NA ZEMPLÍNE

Od septembra ZSSK zaraďuje do vlaku špeciálne upravené kupé pre imobilných cestujúcich. Ide o prvú podobnú službu na našom území. Využiť ho môžu cestujúci na linke Bratislava – Žilina – Košice – Humenné.

Foto: ZSSK

Idete o rozšírené dvojležadlové kupé pre imobilného cestujúceho a jeho sprievodcu s priestorom na vozík, s upraveným WC hneď vedľa (oba priestory sú dlhé spolu vyše 5 metrov). Vozen je klimatizovaný, s elektrickými zásuvkami a USB portami. Upravené má aj vstupné dvere na kraji vozňa. Cestujúci majú možnosť si zakúpiť občerstvenie u stevarda. Nočný rýchlik Zemplín, v ktorom bude vozeň pravidelne zaraďovaný, zastavuje cestou z východu na západ a opačne až na 24 staniaciach (len medzi Humenným a Košicami zastavuje v štyroch mestách).

Imobilní cestujúci mohli doteraz využívať iba špeciálne upravené kupé vo väčšine rýchlikov Železničnej spoločnosti Slovensko (ZSSK). Ležadlové kupé pre imobilných sa vo vlakoch používa prvýkrát od septembra. Počas prvého mesiaca službu využili piati cestujúci.

Preprava do upraveného kupé sa objednáva 24 hodín vopred telefonicky na čísle 18 188 (Kontaktne centrum ZSSK) alebo prostredníctvom online formulára na webe dopravcu. ■

Jesenný tromf: CHRYZA

Spájame si ich predovšetkým s výzdobou pietnych miest.

Už dávno však neplatí, že patria len tam: dnes sú chryzantémy obľúbenou a vyhľadávanou súčasťou najrôznejších kvetinových aranžmánov. Na záhonoch majú privilégium, veď sú najkrajšie, keď už iné kvety dávno odkvitli. Ich teplé slnečné farby sú tou pravou ozdobou blížiacich sa chladných jesenných dní.

Autorka: Blažena ZEMANOVÁ, **Foto:** shutterstock

VIETE, ŽE...

- ✓ Názov chryzantéma pochádza z gréčtiny a v preklade znamená zlatá kvetina?
- ✓ Chryzantémy kultivovali už v 15. storočí pred n. l. v Číne?
- ✓ V Japonsku je chryzantéma národným kvetom a znakom japonského cisárskeho dvora?
- ✓ V Číne z kvetov špeciálnej drobnokvetej odrody už niekoľko storočí pripravujú chutný kvetinový čaj?
- ✓ Nálev z kvetov, listov a koreňov sa uživa predovšetkým pri infekciách, horúčke, na posilnenie činnosti pečene i zraku?

Dalšou prednosťou otužilých chryzantém je to, že dlho vydržia vo vázach. Kvitnutie chryzantém závisí od dĺžky dňa. Kvetý zakladajú a tvoria len vtedy, keď je deň kratší ako 14 hodín. U nás sa dni skracujú už koncom leta, pri jesennej rovníkovej línii má deň 12 hodín. To sú vhodné podmienky pre chryzantémy, preto rozkvitajú až na jeseň.

STAROSTLIVOSŤ PRED ZIMOU

Rastliny, ktoré začínajú kvitnúť koncom augusta a ešte celý október, ak ich nespália silnejšie prízemné mrazy, kvitnú v plnej sile, po odkvitnutí zrežeme asi 8 ž 5 centimetrov nad zemou, odstránime zhnité listie a veľmi jemne prekryjeme pôdu okolo jednotlivých trsov. Najmä citlivejšie druhy pre zimou prekryjeme vrstvou rašeliny, čecínou, prípadne zdravým suchým listím. Ak sa bojíme, že neprezimujú, môžeme ich vybrať z pôdy a s dostatočne veľkým koreňovým balom položiť do debničky. Umiestnime ju v studenom skleníku alebo v pivnici s teplotou 5 – 8 stupňov. Vyžadujú asi 4 – 6 týždňové obdobie úplného vegetačného pokoja, substrát musí úplne preschnúť, až potom ich jemne opäť zalejeme. Pred zimným odpočinkom už nehnojíme. Von ich opäť vysadíme až definitívne po mrazoch.

ROZMNOŽTE SI VLASTNÉ CHRYZANTÉMY

Je to ľahké. Na jar, najlepšie v máji – júni, keď sa už materská rastlina začína rozkonárovať, si vy-

NTÉMY

hliadneme pevné a zdravé vrcholové časti a skoro ráno alebo neskôr večer jemne vylomíme 10- až 12-centimetrový vrcholec. Nepoužívame nôž ani nožnice. Necháme mu 4 vrchné listy a zapichneme ho do malého črepníka s kompostovou a stále vlhkou zeminou. Po troch týždňoch sa nová rastlinka zakorení. Odrezky môžeme „napichať“ aj priamo na záhon do pripravenej a vopred prekyprenej pôdy, musí však už byť okolo 18 až 20 stupňov. Pre istotu ich prekryjeme zaváracím pohárom a občas orosíme, aby mali dostatok vlhky. Rozmnožovať môžeme aj delením trsov na jar. Toto by sme mali urobiť raz za 4 až 5 rokov, aby sa rastlina „omladila“.

DO AKEJ PÔDY?

Chryzantémy nesadíme príliš hlboko, lebo majú plytké a ploché korene. Majú rady kyprú a vzdušnú, mierne vápenatú pôdu. Preto do jamiek pri vysádzaní nezabudneme prisypať 5 až 10 cm hrubú vrstvu substrátu alebo ju vylepšiť kompostom. Týmto trvalkám treba vybrať vhodné miesto s dostatočným priestorom, pretože ide

o väčšie rozpínavé rastliny. Aby bohato kvitli, vyžadujú si svetlé stanovištia, nie však na prudkom slnku, priemerné množstvo vody a výživu. Rozhodne musíme zabrániť stresu zo sucha. Pravidelne hnojíme hnojivom s vyšším obsahom dusíka. Po zaštipnutí koncov výhonkov (asi týždeň po vysadení) pridáme do zálievky hnojivo na podporu kvitnutia. Od októbra sa už vôbec nehnoja. Veľkokveté odrody včas vyvážujeme, aby sme docielili rovný vzrast.

PREČO ZAŠTIPOVAŤ?

Počet a veľkosť kvetov môžeme regulovať zaštipovaním. Vonku pestované a skoro kvitnúce kultivary zaštipujeme už koncom mája. Týmto docielime rozkonárenie a bohaté kvitnutie. Neskoré a skleníkové druhy zaštipujeme len raz, keď sú vysoké asi 15 cm. Ak chceme dosiahnuť silnejšie a vyššie jednotlivé kvety, pravidelne vyštipujeme bočné malé kvetné púčiky. Avšak pozor: z drobnokvetých chryzantém sa bočné púčiky vôbec neodstraňujú.

VO VÁZE

- ✓ Chryzantémy režeme alebo odlamujeme najlepšie ráno alebo večer v čase, keď rozkvitol prvý kvet.
- ✓ Odstránime listy v spodnej tretine stonky, ktorú na konci šikmo zrežeme ostrým nožom.
 - ✓ Silno zdrevnatené stonky v mieste rezu ľahko naklepeme alebo konce ponoríme na 30 sekúnd do vriacej vody.
 - ✓ Do prvej vody vo váze dáme prostriedok na predĺženie životnosti kvetín. Zabránim tým zahŕňaniu a budú nás tešiť podstatne dlhšie.

6

rád, ako znížiť SPOTREBU

Azda každého pri kúpe nového motorového vozidla zaujíma, koľko jeho budúce auto „žerie“ pohonných hmôt či už v rámci mesta, alebo pri dlhších vzdialenostiach či presunoch. Potom už ako vlastníci štvorkolesových tátošov väčšinou berieme priemernú spotrebu ako fakt, pričom si nevedomujeme, že existuje zopár spôsobov, ako by sa dalo na benzíne či naftu ušetriť.

Autor: Martin KAMENICKÝ, Foto: shutterstock

1 BICYKLE RADŠEJ VZADU

Strešný nosič na bicykle zvyšuje aerodynamický odpor oveľa viac než nosič za autom. Z hľadiska spotreby je to jedna z najhorších vecí, ktoré na svoje auto môžete namontovať. Rozdiel pri diaľničnej rýchlosti a porovnateľnom motore môže byť medzi ním a nosičom na ťažnom zariadení až dva litre.

2 JAZDITE S ROZUMOM

Dochádzajte na semafory na voľnobež, vyhýbajte sa jazdnému štýlu brzda - plyn, vo zvlhnom teréne naberte rýchlosť dolu kopcom a potom využite kinetickú energiu. Ak sa dá, brzďte skôr motorom. Na jazdný štýl sú dosť citlivé najmä v súčasnej dobe veľmi populárne benzínové downsizingové motory s objemom zväčša od 0,9 do 1,2 litra, posilnené turbom.

3

DBAJTE NA SPRÁVNE NAHUSTENIE

Prehustené pneumatiky sú v prvom rade bezpečnostný problém, podhustené tiež, no navyše majú veľmi zlý vplyv na spotrebu. Príčinou je, že zvyšujú valivý odpor auta. Podhustenie o jeden bar znamená podľa analýz približne o 6 percent vyššiu spotrebu.

4

NEVOZTE, ČO NEPOTREBUJETE

Čím viac vecí v aute máte, tým je ťažšie, viac sa namáha a spotreba ide hore. Vyhoďte zbytočnosti a hlavne ťažší náklad naložte až vtedy, keď ho budete prepravovať, a nevozte ho celý deň v mestských zápachach, kde naložené auto najviac „trpí“ najmä pri opakovaných rozjazdoch v kolónach a na križovatkách.

5

KONTROLUJTE OTÁČKY

Studený motor vysokými otáčkami týrate, znižujete jeho životnosť a extrémne zvyšujete spotrebu, no aj podtočený motor v príliš nízkych otáčkach sa zbytočne namáha, preto najmä pri predbiehaní a jazde do kopca nezabudnite podradiť. Dlhodobá jazda s veľmi nízkymi otáčkami škodí najmä moderným dieslom, ktoré sú zámerné sprevodované tak, aby jazdili s maximálne nízkou spotrebou a hlavne emisiami.

STREŠNÝ NOSIČ NIE JE OZDOBA

Strešný nosič je vec, ktorá má na spotrebu extrémne zlý vplyv, zhoršuje totiž aerodynamický odpor auta. Ak ho nepotrebuje, nevozte ho zbytočne prázdny dva týždne na streche. Pri diaľničných rýchlostiach sa môže rozdiel v spotrebe dostať aj cez dva litre - závisí to predovšetkým od jeho tvaru.

6

Gurmánske VÝLETY

Aj keď sa na jeseň ochladilo, neznamená to, že máte sedieť doma. Najmä, keď to všade naokolo žije a vonia po víne, sladkom burčiaku či pikantných klobáskach. Kam vyraziť na cestu za gastronomickými zážitkami?

Autorka: Natália ROZBORILOVÁ, **Foto:** Oktoberfest, Czechtourism, shutterstock, archiv

DO MNÍCHOVA NA PIVNÝ FESTIVAL

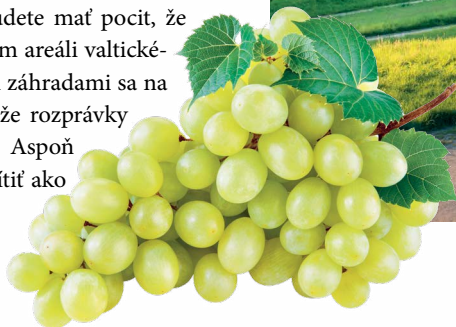
Wy ste ešte neboli na Oktoberfeste? Chyba, lebo aspoň raz za život by ho mal navštíviť každý milovník piva. Aj tento rok sa koná na prelome septembra a októbra a aj tento rok sa tam budú čapovať len vybrané druhy piva, ktoré vyrába šesť mníchovských pivovarov a ktoré sa pýšia špeciálnou ochrannou známkou Oktoberfestbier. Táto veľká oslava zlatistého moku má už vyše dvestoročnú tradíciu a píše sa od čias, kedy si v roku 1810 bavorský korunný princ Ľudovít I. bral za manželku princeznú Terezu. Svadba trvala päť dní a všetkým Mníchovčanom pivo rozdávali zadarmo. Dnes síce za litrový krígel zaplatíte až desať eur, no ani takáto suma neodrádza sedem miliónov návštevníkov, ktorí na festival do Bavorska každý rok prichádzajú. Prvý sud vždy slávnostne naráža starosta Mníchova a nezabudne pri tom zakričať povestné heslo O' Zapft ist, čo v bavorskom nárečí znamená niečo ako je narazené. Ak si budete pri pulte objednávať

prvý pohár, nepýtajte si ho ako pivo, ale povedzte značku, aby ste miestnych výrobcov neurazili. Pre nich to totiž nie je obyčajné pivo, ale trebárs Märzen, čo je silná odroda polotmavého moku, ktorá obsahuje až šesť percent alkoholu. Lenže Oktoberfest nie je len o alkohole, ale aj o zábave a skvelom jedle. Kým pivo čapujú najmä v 14 veľkých stanoch, kde si na svoj pohár musíte vystáť veľký rad, v menších 21 stanoch sú na výber aj bavorské delikatesy. Vyprážené klobásky aj párky, bravčové kolená, pečené voly, ale aj typické praclíky či vegetariánske špeciality ako špenátové knedle, to všetko tu servíruje a ako inak, potom zalieva pivom. A keďže najlepšie sa pije poseďačky, organizátori festivalu dokonca ponúkajú aj špeciálne návody, ako si v stane nájsť voľné miesto. Vraj tam treba byť už tesne pred otvorením, čiže o ôsmej ráno. Našťastie, na Tereziánskej lúke, ktorá má rozlohu vyše sto hektárov, je miesta dosť, takže si tu užijete aj kolotoče a púťové atrakcie od výmyslu sveta. Tie je však najlepšie absolvovať ešte predtým, než si dáte prvý dúšok piva. Pre istotu.

Táto veľká oslava zlatistého moku má už vyše dvestoročnú tradíciu a píše sa od čias, kedy si v roku 1810 bavorský korunný princ Ľudovít I. bral za manželku princeznú Terezu. Svadba trvala päť dní a všetkým Mníchovčanom pivo rozdávali zadarmo.

DO VALTÍC NA VINOBRANIE

Na jeseň prichádza čas zberania úrody aj na Moravu a čo by to bolo za vinobranie, keby na ňom chýbala tradičná zábava? Na tom valtickom, ktoré prebehne od 6. do 7. októbra, sa však nebude len ochutnávať burčiak a mladé víno. Za vstupné sto českých korún vás čakajú tematické vinárske výstavy, tradičný krojovaný sprievod, tanečná zábava a množstvo domácich gurmánskych špecialít. A ak budete mať pocit, že vína stačilo, v prekrásnom areáli valtického zámku s ešte krajšími záhradami sa na vlastné oči presvedčíte, že rozprávky existujú aj v 21. storočí. Aspoň na chvíľu sa tu budete cítiť ako súčasť kráľovskej rodiny.

DO NOVÝCH ZÁMKOV NA KLOBFEST

Ukážka domácej zabijačky, súťaž vo výrobe klobás, ale najmä ochutnávky tejto voňavej pikantnej špeciality, nie je to dosť dôvodov na to, aby ste si 27. a 28. októbra urobili výlet do Nových Zámkov, kde sa organizuje už 13. ročník Klobfestu? Samozrejme, na tomto obrovskom gastrofestivalu ide najmä o dobré jedlo a pítie, no ak sa budete chcieť zbaviť kalórií, ktoré naberieťe pri stánkoch s jedlom, nevynechajte ani zábavu a hudobné vystúpenia. Každý pohyb navyše sa vám po Klobfeste bude počítať k dobru.

DO KOŠÍC NA FESTIVAL SVETOVÝCH DESTILÁTOV

Ide síce len o prvý ročník, ale už teraz organizátori sľubujú, že ak obľubujete whiskey, burbon, rum, koňak či brandy, máte sa 12. októbra na čo tešiť. Stačí zaplatiť vstupné 15 eur a potom už len degustovať, ktoré voňavé destiláty sú tie naj.

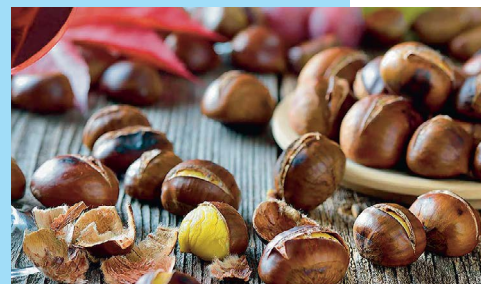
DO BRATISLAVY NA BIELU NOC

Ak sa vám zdá, že cestovať do Nemecka len kvôli chmeľovému nápoju je trochu ďaleko, vyrazte na bratislavský Októberfest. Druhý ročník festivalu síce trvá síce len dva dni, no počas víkendu 7. a 8. októbra si budete môcť na nábreží Dunaja vychutnať pívá z ponuky 15 bratislavských a hosťujúcich pivovarov z Moravy, Rakúska aj Nemecka. A aby nikto nezostal hladný, na Župnej zabijačke sa budú podávať tradičné zabijačkové špeciality, ale aj hamburgery, hotdogy a množstvo špecialít, ktoré treba zapíť dúškom piva. Aj k slo-

venskému Októberfestu patrí zábava a je jedno, či máte radi punk, indie, hip-hop alebo jazz, z toho množstva koncertov si vyberie každý. A čerešničkou na torte bude sobotňajšia Biela noc, ktorú pivný festival dopĺňa ako sprievodné podujatie a ktorá už niekoľko rokov predstavuje Bratislavu v inom svetle. A to doslova, pretože iluminácie na Starom moste či na hrade, laserová šou na Moste SNP alebo svetelné inštalácie v Sade Janka Kráľa premenia ulice hlavného mesta na magickú nočnú prechádzku. A ak pri tom náhodou stretnete tajomných návštevníkov z vesmíru, nebude to preto, že ste príliš veľa pili, ale preto, že v meste pristál Mesiac. Tak už viete, čo budete robiť druhý októbrový víkend?

DO MODRÉHO KAMEŇA NA GAŠTANOVÉ SLÁVNOSTI

Ak budete mať 7. októbra cestu na južné Slovensko, zastavte sa na nádvorí Hradu Modrý Kameň, kde sa všetko bude točiť okolo gaštanov. Na hostí tu čakajú tradičné súťaže o najlepší gaštanový zákusok či o najväčší gaštan, ale aj ochutnávky gaštanových palacínok, vystúpenia rytierov a koncerty. A keďže na festivale vystúpi aj duo Jamaha či kapela Iné Kafe, rátajte s tým, že v Modrom Kameni skončíte s rukou hore.

Vezmite si staré hry so sebou

Pri študovaní parametrov súčasných smartfónov a tabletov si neraz nostalgicky spomenieme, ako sa nám krútili hlavy, keď sme mali z jedného počítača na druhý preniesť súbor väčší ako 1,44 megabajtu - kapacita jednej diskety. Klasické počítačové hry z tohto obdobia si dnes bez problémov môžeme vziať do vrecka. Často nás potešia viac ako moderné hry s ohurujúcou grafikou. Ponúkame vám päť retro hier, ktoré pohľadia vaše detské ego.

Autor: dh, Foto: iTunes/BANDAI NAMCO Entertainment America, Sega

MANIC MINER

Kto mal doma legendárny britský počítač Sinclair ZX Spectrum alebo jeho klony zo slovenskej dielne Didaktik Skalica, určite strávil prinajmenšom polovicu svojho detstva úsilím previesť animovaného baníka dvadsiatimi dvojrozmernými levelmi. Tie boli plné chodiacich robotov, záchodov, chobotníca a mäsozravných rastlín. Tento osembitový zázrak si dnes môžete zahrať aj na mobilných telefónoch. Zatiaľ sa však zdá, že Manic Miner je k dispozícii iba pre operačný systém Android. Hru si môžete kúpiť za 2,79 eura samostatne alebo v rámci kolekcie ZX Spectrum Elite Collection.

GOLDEN AXE

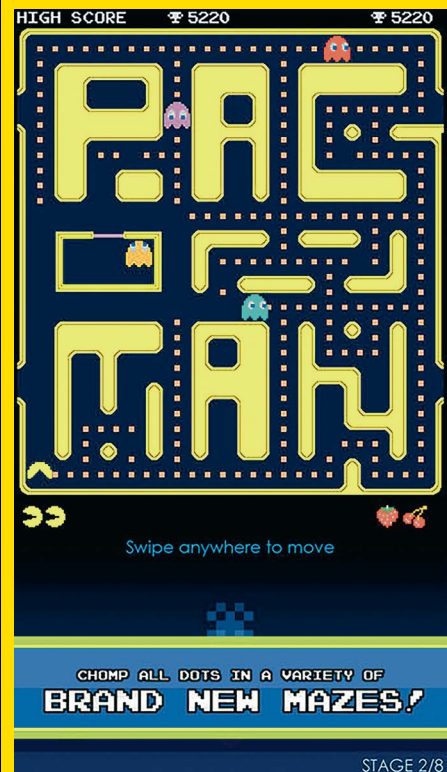
Akčná fantasy hra Golden Axe bola pred štvrtstoročím doménou hráčov s lepšími počítačmi, či už PC, alebo u nás menej

rozšírený Commodore Amiga. Zahrať si ju môžete na Androide, a to dokonca zdarma. Pri tejto hre sa zastavíme aj z iného dôvodu, ako je jej legendárny status. Hra je totiž súčasťou série hier zo slávnej dielne SEGA. Na stránke Google Play (čiže aplikácie pre Android) nájdete aj množstvo ďalších hier tejto značky. Niektoré sú zdarma, iné za peniaze. Kľúčové slovo SEGA sa pritom oplatí zadať aj do iTunes. Tu síce paleta hier nie je tak široká, no zopár klasických hier nájdete aj tu.

DIZZY: PRINCE OF THE YOLKFOLK

Čím bol biely Princ na DOSových počítačoch, tým bolo biele vajčko Dizzy pre majiteľov osembitových domácich strojov. Okolo Dizzyho dobrodružstiev vznikla celá séria hier, ktoré sa dali hrať na Spectre, Commodore 64, ale aj na PC. Do mobilov sa zatiaľ dostal iba jeden diel - Dizzy: Prince of the Yolkfolk. Podobne ako Manic Miner, aj Dizzy je dostupný iba pre Android, dá sa kúpiť za symbolických 1,75 eura, čo je dnes v Bratislave cena lepšieho hot-dogu. Dizzyho dobrodružstvá vám však určite prinesú oveľa viac príjemne stráveného času.

PAC MAN

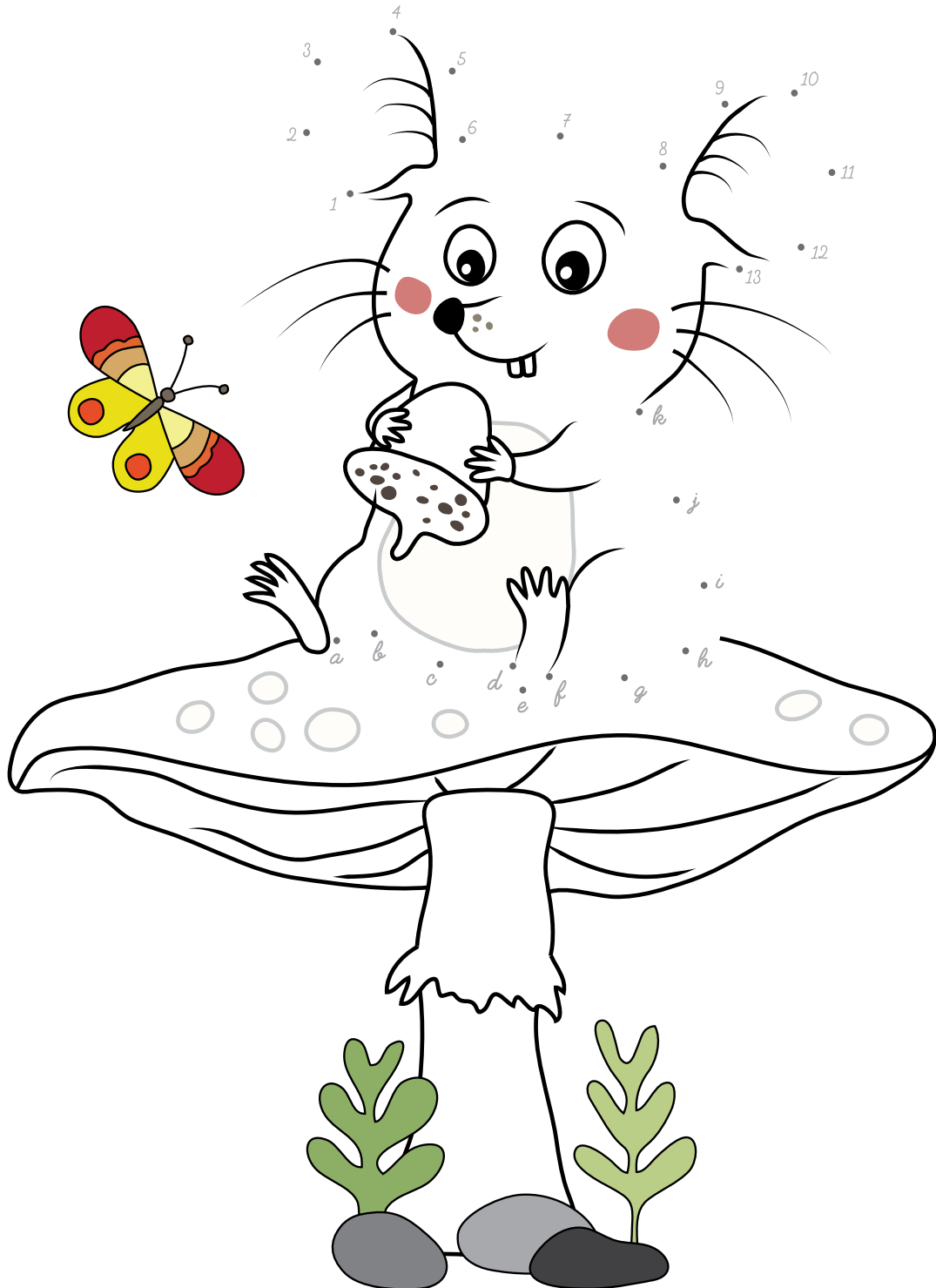
Túto klasiku si môžete pamätať pod jej originálnym menom Pac Man alebo z modifikácie Ms. Pac Man. Na počítačoch PMD existovala aj slovenská verzia pod titulom Duch Pampuch. Niekoľko verzií Pac Mana existuje aj pre mobilné operačné systémy Android a iOS. Stačí si vybrať. Klasický Pac Man je napríklad pre iOS zdarma, no dajú sa v ňom dokúpiť dodatočné levely. Kuriozita na záver, veľkosť súboru, ktorý si váš telefón stiahne, je 113 megabajtov. Tak vyzerá hra, ktorú sme kedysi hrávali na osembitových počítačoch.

ATARI'S GREATEST HITS

Na záver nášho výberu sme si nechali perličku - kolekciu 100 klasických hier z počítača Atari. Kolekcia funguje pod oboma najpopulárnejšími mobilnými operačnými systémami. Základná verzia kolekcie je k dispozícii zadarmo, obsahuje však iba jednu hru. Po inštalácii je na vašom zvolení, či si jednotlivito nakúpite hry, ktoré sa vám páčia (1,09 eura za kus), alebo si za 10,99 eura kúpite kompletnú stovku hier. Za hodiny zabitého času pri retro hrách však neručím.

DOKRESLI A VYFARBI OBRÁZOK

Ako vidíte, tak nejaká potvorka sedí na hríbe, ktorý by pokojne mohol byť aj muchotrávkou a drží v labkách nejakú dobrotu. Ak chcete zistiť, aké zvieratko je na obrázku, tak musíte perom, ceruzkou alebo čiernou fixkou pospájať písmenká od „a“ po „h“. A potom si doma môžete celý obrázok vyfarbiť. Asi nie je ťažké uhádnuť, akú fixku alebo pastelku použijete na klobúčik muchotrávky. Skúsime červenú?

Bojíte sa strašidiel?

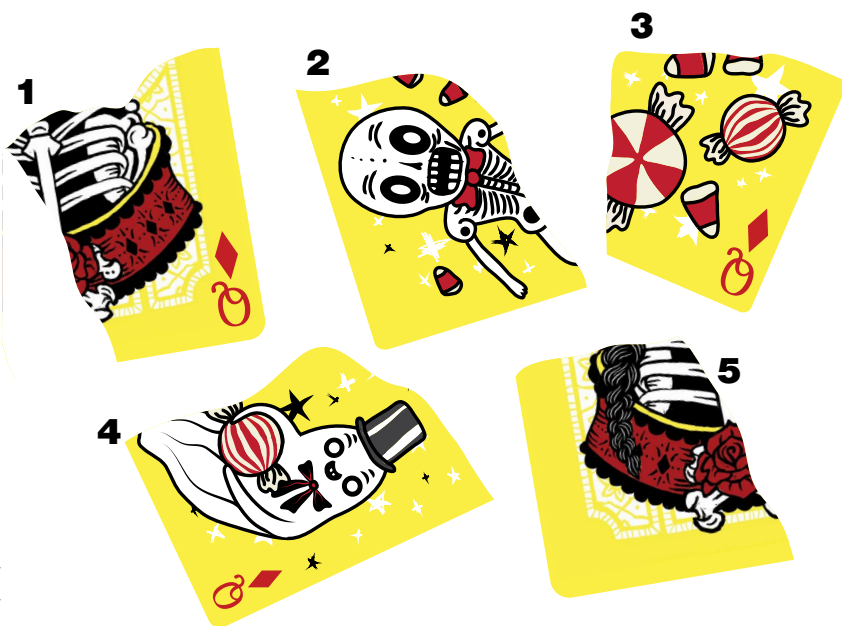
Zvykne sa hovorievať, že nech nechodí do lesa ten, kto sa bojí. Milé deti, myslíme si, že pre vás to neplatí. Nemáte sa čoho báť, lebo nie ste v lese, ale vo vlaku, kde vám rodičia pravdepodobne na chvíľu požičali tento časopis, aby ste sa popasovali s ďalšími tromi úlohami, ktoré sme si pre vás pripravili. Preto sa pustite s chuťou do toho, nech je to o chvíľu hotovo.

Pripravila: Kristína SLEZÁKOVÁ

POSKLADAJTE STRAŠIDELNÚ KARTU

Je zrejmé, že táto žolíková karta Q je nekompletná. Nieкто asi prehrál a roztrhol ju na tri časti.

Vašou úlohou je nájsť k hornej polovici karty spomedzi piatich možností zvyšné dve časti, aby ste ju mali kompletnú. Označili sme ich číslami od 1 do 5. Ktoré dve ku karte patria?

NÁJDI DESAŤ ROZDIELOV

Tieto dva obrázky, na ktorých sedí líška so zajačikom, akoby boli najlepšimi priateľmi, vyzerajú veľmi podobne, ba takmer rovnako, ale aj vaše pozorné oči už určite zbadali, že úplne totožné nie sú. Je na nich presne desať odlišností. Skúste ich nájsť a vyznačiť všetky v čo najkratšom čase!

SLÚCHADLÁ TREKZ TITANIUM

Počúvanie hudby na bicykli má svoje záľudnosti. Poriadny odpaľovák vás ľahko dokáže motivovať k vyšším výkonom, aj k lepšiemu pôžitku z jazdy. Až do chvíle, kým vás zo slepého uhla neprekvapí kamión, ktorý by ste inak za sebou počuli. Šikovní výrobcovia mysleli aj na takéto situácie a ponúkajú špeciálne slúchadlá pre cyklistov. Napríklad Trekz Titanium od firmy Afterschokz sú konštruované tak, že hudbu do vašich uší vedú cez líčne kosti. (Áno, dá sa to, skúste si prečítať o vlastnostiach ľudského ucha). Vaše uši tak nie sú zapchaté slúchadlami a popri hudbe dokážete zachytiť aj zvuky z okolia. Vďaka bluetoothu sa slúchadlá dajú spárovať aj s telefónom.

Cena: 122 eur

Na bicykli do 21. storočia

Leto a s ním aj neznesiteľné horúčavy sú zase na rok preč, no pekná jeseň s babím letom je dokonalou príležitosťou vytiahnuť bicykel a skúsiť na ňom aj trochu dlhšiu túru ako iba na poštu a späť. Pri bicyklovaní je dôležitá bezpečnosť, ale napríklad aj kvalitná navigácia alebo možnosť sledovať svoje vlastné výkony. Preto sa pozrieme na päť zaujímavých technických vychytávok, ktoré posunú váš velocipéd do 21. storočia. A možno aj ďalej.

Autor: dh Foto: hiplok, Lumos Helmet, Wikimedia, Afterschokz

PRILBA LUMOS

Prilba dnes už patrí k povinnej výbave cyklistu, no tak ako všetko, aj prilba môže byť obyčajná, alebo technologicky na špičke. Takou je napríklad prilba Lumos, ktorá má v sebe zabudované tri sady LED svetiel. Na hlave tak máte brzdové svetlá aj smerovky rovnako, ako na zadnej časti auta. Smerovky pritom ovládate tlačidlami, ktoré si upevníte na riadidlá a s prilbou ich spárujete cez bluetooth. K prilbe patrí aj mobilná aplikácia, cez ktorú obsluhujete všetky nastavenia.

Cena: 219 eur

SUNNYCAM

Na chvíľu sa vzdialíme od zabezpečovania bicyklov a pozrieme sa na možnosti, ako zamachovať na sociálnych sieťach. Obzvlášť, ak sa radi venujete adrenalínovej cyklistike alebo ste si práve užili výlet. Akčnú kameru na prilbe má dnes už kdekoľvek, no zaujímavé sú napríklad slnečné okuliare so zabudovanou HD kamerou. Okuliare SunnyCam nahrávajú video v kvalite 720p a dokážu vyrobiť aj fotografie. To všetko ukladajú na vlastnú mikro SD kartu. Podobné zariadenia vyrábajú rôzne spoločnosti.

Tu si vás len dovolíme upozorniť, aby ste pri snimaní čohokoľvek brali ohľad na zákony a súkromie druhých ľudí.

Cena: 111 eur

GPS TRACKER

Vrátime sa k zabezpečeniu bicykla. Okrem kvalitného zámku stojí za zváženie aj GPS tracker. Je to malé zariadenie, ktoré sa dá ukryť v ráme bicykla. Zabudovaný GPS modul vám potom umožní vystopovať bicykel, ktorý sa „záhadne stratil“. Magazín Forbes si vo svojom rebríčku cyklistických vychytávok vybral tracker GPS 305, no na internete sa ich dajú nájsť desiatky. Stačí zadať kľúčové slová GPS bicycle tracker. Zaujímavé sú napríklad značky Sherlock alebo Spybike.

Cena: v desiatkách eur

HIPILOK DXC

Bicykel slúži na to, aby sme sa pohybovali, no rovnako dôležité je zabezpečiť, aby sa bicykel nepohyboval vtedy, keď sa nemá. Povedané po slovensky, aby nám ho neukradli. Okolo zámok na bicykle existuje celá alchymia, pretože zloději sú extrémne drzí a vynalievajú. Nie je preto od vecí pozrieť sa na technologicky vyspelejšie zámky. Napríklad Hiplok DXC je vyrobený zo 114 milimetrovej tvrdennej ocele a má dvojité zámok. Dá sa pohodlne zložiť a zvonka ho zdobí reflexný pásik, takže poskladaný zámok slúži aj ako odrazové sklíčko. Cena nie je nízka, ale ak máte kvalitnejší bicykel, do hi-tech zámku sa oplatí investovať.

Cena: 89 eur

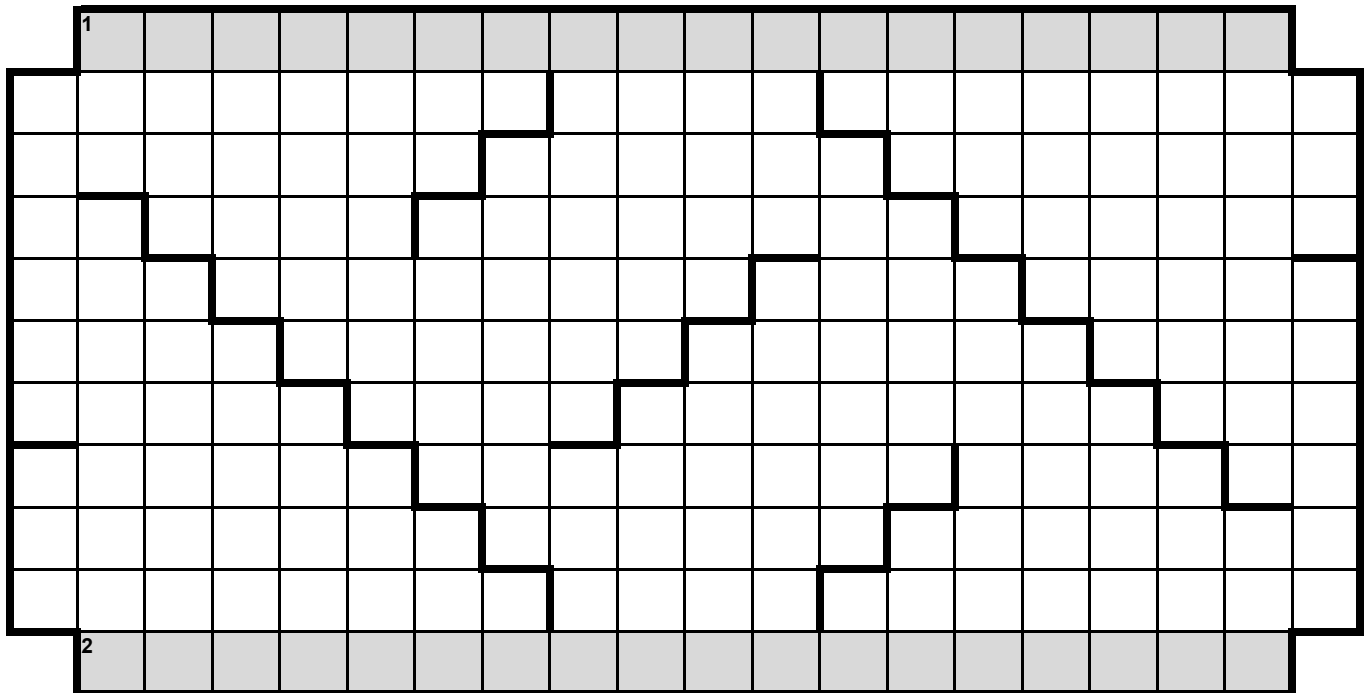

1	2	3	4	5
V	N	E	K	
H	E	R	E	C

1. Mužské meno (Maiga)
2. Predplatiteľ
3. Spisovateľ
4. Trojhlavý sval (anat.)
5. Stroj na obracanie

1	2	3	4	5
M	E	O	E	
S	T	R	O	M

1. Kosenie sena (zried.)
2. Vážnosť, úcta
3. Nádobka na atrament
4. Vajce
5. Stredná časť, stred

8. esejista, kázavalo, kultúrny, nezakvač, pribudnú, rukávnik, sokrates, tepotala, veslonos, voláme sa.
7. jedenie, kauloid, lievali, navdali, nevidel, nezalep, odkopol, otiater, sklopky, trapist, zutekám, žarkala.

6. akordy, črtala, dupnem, emisár, ideály, labute, modely, mrnkli, naseje, nevkus, nevlal, psul sa, raptus, zrezal.
5. abort, arara, autor, čalún, dávam, jazva, kolko, mánia, nando, rodák.

4. adam, a due, álen, arno, dbal, eman, láka, lila, loro, neon, risk, seno, skrč, zraz.
3. ale, eto, ink, kum, lot, mrk, non, rob, rov, sny.
2. ar, ko, sa, fú, us, zv.

Ernest Hemingway	požívalo (kniž.)	2. časť tajničky	zaslala na isté miesto	citoslovné povzdychnutia	skratka katedry telesnej výchovy	cudzí účet	kyprilo pôdu pluhom	Pomôcky: Spinoza, oron, lora, manipul	často sníva	EČV Partizánskeho	Izidor (dom.)	natiahol	omráč, ohrom	3. časť tajničky	zdravotne upravuje
zjojčalo								holandský filozof							
vedec (hovor.)								nezadus uzáver na odev							
otec (hovor.)				prudko vstrčí snežný človek						oputná, spúta sadlo, tuk (farm.)					
hory					listnatý strom mláďa ošipanej						pásmové horstvo sorta hrozna				
klepaním odstráň						stratil listie krivda, príkorie							značka pre bušel zápasila (expr.)		
Pomôcky: Chan, abaka, kália, adeps	potrú oddiel rímskej légie						1. časť tajničky dobrý, silný nápoj						chumáč hmyzu anglický štachtic		
robia chyby								obracia sa s výzvou odoláva, vzdoruje							
skr. Amatérskej atletickej asociácie				zbi, zhlob osud					hovorenie nič, pustoš (expr.)						manilské konope
značka nanosekundy			ženské meno hádanková súťaž							územie na Slovensku morský vták					
lta (dom.)					močaristá rastlina Čičian						vysekávajú dlatom alpský škriatok				
vonkajšia strana niečoho						zazívava skr. pre letecké krídlo						Anastázia (dom.) značka astátu			
uberali (zastar.)								odzmený kukuričný šúfok							
cukrovinka na tenkej paličke								čaptavá žena (expr.)							

LAHKÉ

			9		2	8		
			7	3		5		
6			5			3	4	2
				8		7		4
		3	4		7	6		
4		8		5				
3	1	2			5			6
		5		9	6			
		6	2		3			

STREDNÉ

8		7	9				5	
	3	6		4				9
					3			
	4		5			8	6	3
3	5	8			6		1	
			8					
4				1	6	3		
	8				9	7		1

AKO POSTUPOVAŤ PRI RIEŠENÍ SUDOKU?

Cieľom hry je vyplniť prázdne políčka číslami od 1 do 9.

Dôležité je dodržať tieto podmienky:

- v každom riadku sa každé číslo môže vyskytovať iba raz
- v každom stĺpci sa každé číslo môže vyskytovať iba raz
- v každom poli 3x3 sa každé číslo môže vyskytovať iba raz

Super KARAOKE

TVJOJ

MAŤO ĎURINDA

Známy frontman skupiny Tublatanka sa odhodlal na jazdu v Super Karaoke ako prvý. „Niektorí netušili, o čo ide a báli sa. Maťo však hneď súhlasil,“ prezradil jeho spolujazdec Sväto Malachovský. Spevák sa tak odviazal, že keď spievali pesničku Dnes, vystrčil sa z auta oblečený v kroji. Išlo o poriadne divokú jazdu.

Zabávač Sväto Malachovský zvezie a rozospieva v novej šou Super Karaoke niekoľko známych speváckych hviezd. Na aké výzvy sa odhodlali?

BUDE TO HVIEZDNA JAZDA!

CELESTE BUCKINGHAM

Na speváčke Celeste Buckingham sa Malachovský najviac namakal. Celeste má všetky texty v angličtine a tak sa ich musel všetky pekne naučiť. Stálo mu to však za to, lebo sa celú jazdu poriadne nasmiali. A okrem toho navštívili tatoo štúdio. Že by sa dal Sväto po prvýkrát potetovať?

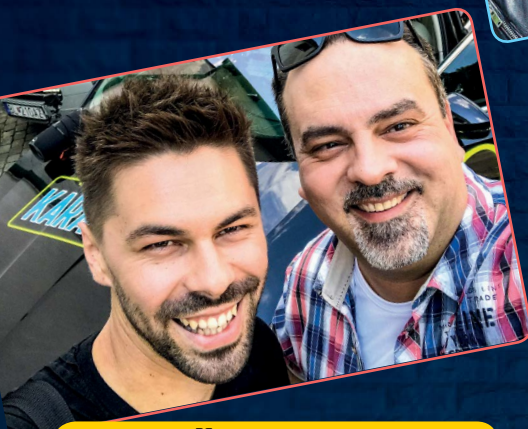
IMT SMILE

Viete si predstaviť všetkých členov úspešnej skupiny IMT Smile v jednom aute? Je to možné v prípade, že jedného člena uložíte do kufra. V jeden moment sa však priester uvoľnil, a to v chvíli, keď došiel na jazdu Milan Lasica. Verte, bola z toho krásna jam session.

ADAM ĎURICA

„Hoci je Adam iná veková kategória, hneď sme si sadli a celú dobu poriadne nasmiali,“ prezradil o Ďuricovi Sväto. To, že sa nebojí robiť spontánne veci značí aj fakt, že sa odviezol na svadbu, na ktorej zaspieval netušiacim svadobčanom.

LUCIE BÍLA

Niekoľkonásobná slávica nemala počas jazdy žiadne hviezdne maniere. „Lucka je naozajstný profesionál. Veľmi sa mi páčila jej prirodzenosť,“ spomína na speváčku Sväto. Známa porotkyňa ČSMT si okrem jazdy v aute a spievania vybehla aj do lesa opieť špekáčik.

HELENA VONDRÁČKOVÁ

Helenku Vondráčkovú moderátor šou poriadne vyvetral. Zobral ju na loď na Dunaj. Zo známej divy mal Sväto najviac rešpekt. „Vyrastal som na jej hudbe a nesmierne si ju vážim.“ Ona však hneď navrhla tykanie a na konci natáčania mal pocit, akoby sa poznali sto rokov.

Rýchly **LTE internet**
TO.doma už od
9,99 € mesačne

Takto
TO.doma
môže vyzerat' aj u vás

www.swan.sk

SPOLAHLIVÝ

RÝCHLY

BEZ KÁBLA

SWAN
MULTIMEDIA